

Cassiu Maniu a politika profeszszora elmondja az Uj Keletnek

visszaemlékezéseit miniszterelnök öccsének gyermekkorából

(Cluj-Kolozsvár, január 5. Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári egyetem jogi fakultásának folyosóján alacsonytermetű, igénytelen külsejű ember jön szembe velem. Egyszerű gesztusai vannak, régi divatu ruhája és egész exteriőrje nem a tudósra, hanem egy önmagával és a világgal elégedett polgárra emlékeztet az első pillanatban. Am a mélyen ülő, áttetsző kék szemek, a rövidre nyírt, őszbeccsavarodó angol hajusz és az ajkától lefelé induló markáns arcvonások azonnal elárulják Cassiu Maniut, Maniu Gyula testvérbátyját, aki a kolozsvári egyetemen és abban a szerencsés helyzetben van, hogy öccsének mondhatja Románia jelenlegi miniszterelnökét. A polgári világ számára mindig különös varázst gyakorolnak azok az emberek, akik a hatalom legnagyobb csúcsaira emelt és a népszerűségnek, a respektusnak, vagy pláne a rajongásnak abból a fényből, ami a közélet markáns személyiségeit körülveszi feltétlenül jut egy-egy kis sugár legalább azokra is, akik e férfiak közvetlen környezetéhez tartoznak. Cassiu Maniu ma feltétlenül érdekes ember nemcsak azért, mert az ország miniszterelnökének testvére, hanem azért is, mert Cassiu Maniu a politikát tanítja a kolozsvári egyetemen, azt a diszciplínát, amelynek elméleti titkaiba Cassiu talán jobban be van avatva, de amelynek gyakorlati útjait Julius feltétlenül jobban ismeri! És mit ér a politika, ha valaki az egyetem katedrójáról folytatja azt?

Igaz, hogy Cassiu Maniu mindig is hirdette, a politika elméleti megfontolásából kiindulva, hogy az az út a helyes, amelyet öccse, Gyula követett a gyakorlatban. És most, hogy Maniu Gyula átvette végül az ország sorsáért irányítást, Cassiu Maniu saját elméletének dalát ünnepli... Dehát, végül is a történelem feladata lesz, hogy Maniu Gyula igaz helyet kijelölje az ország politikai életében. Addig is, hallgassuk meg, mit mesél el dolgozószobájában, egyik cigarettát a másik után gyújtva meg és a szobában fel s alá járkálva, öccséről, a miniszterelnökről, Cassiu professzor:

(Maniu helye a román politikában)

— Az ember nem is tudja, milyen providenciális erők működtek közre abban, hogy a mi családnak adta Románia mai miniszterelnökét? Milyen szerencsés volt Franciaország, hogy olyan államférfi akadt, mint Richelieu? Anglia, hogy dolgozhatott érte egy Cromwell Olivér? És Olaszország, hogy volt egy Cavourja? En azt hiszem, éppen ilyen szerencsés Románia, hogy magának tekinthet egy olyan államférfiut, mint Maniu Gyula! En, akit sokáig távollartott egy személyes ellentét öcsémről, mindig is mondtam, hogy ami eszméinek tisztaságát, céljainak őszinteségét és erkölcsi integritását illeti, Maniu Gyula toronymagasan áll a többi román politikus fölé. És a politikai életben a történelem tanítása szerint csak ideig-óráig vakíthatja el az embereket a szemfényvesztés, vagy nyomhatja el az erőszak. Az erkölcsi igazságnak, amely a történelem akarata tulajdonképpen — épp úgy napvilágra

kell jönnie, mint az életnek legkisebb vonatkozásban is.

(A miniszterelnök gyermekora)

— Professzor ur, beszéljen valamit a miniszterelnök ur gyermekkoráról.

Cassiu tanár ur megáll egy pillanatra szünni nem akaró sétájában, elgondolkodik. Keresgél a múlt emlékei között, idézi magának a hadacsnyi kuria patriarchalis családi életet, a balázsfalvi iskolaévek visszatevő emlékezéseit. Hosszu idő telik el így, csöndben, míg megszólal végül:

— Két momentumot szeretnék Gyula gyermekkorából kiragadni, két olyan momentumot, amelyek dominálták egész ifjúságát is.

Rendkívül józanon, okosan gondolkodott — és nagyon szép gyerek volt. Soha nem hazudott. Szenvédélyei sohasem voltak — azonkívül, hogy nagyon szeretett vadászgatni. Brilláns céljövő volt és ezért már tizenhat éves korában résztvehetett nagyok vadászkirándulásain. Ez volt az egyetlen dolog, amiért elhanyagolta a háza az iskolát, édesanyánknak nem kis szomorúságára. De Gyula ennek ellenére is nagyszerű tanuló volt, mindig jeles bizonyítványokat hozott haza és olyan komoly és higgadt tudott lenni, hogy valamennyien respektálnunk kellett.

— A családi körben nem nyilvánította soha, hogy mi szeretne lenni Maniu Gyula?

(Az egykori diákevek)

— a mi nevelésünkbe döntő módon folyt be apánk, aki két posztulátumba foglalta össze a mi karrierünket: Legyetek hű románai a román nemzeti eszmének — és legyetek becsületesek. Maniu Gyula jó román akart lenni és becsületes akart lenni. Kedvenc tantárgyai voltak a klasszikus nyelvek, a latin és a görög. Latin és görög szerzők műveit eredetiben szeretle olvasni és órák hosszat fűződött példál nem egyszer Homérosz Iliásán és Odüsszeiáján, Vergilius Aeneisén. Az érettségig Hegedüs érettségi biztos, a későbbi magyar pénzügyminiszter bámulattal adózott Gyula nagyszerű nyelvkészségének és azt tanácsolta neki, hogy menjen fel Pestre és iratkozzék be a bölcsészetre. Ragyogó karriert jósolt neki.

— De Gyula a joghoz vonzódott inkább

A jogi princípiumok, a törvények hideg világa jobban vonzotta, talán azért, mert konkrétusabb volt mint a klasszika filológia, több kapcsolata volt a reális élettel. Tizenhatéves korában már zsebében volt az érettségije, még ugyanabban az évben megkapta Solutiu balázsfalvi érsek által alapított ösztöndíjat: 400 forintot, amely akkor a legnagyobb és legkíváltságosabb román ösztöndíj volt. Előbb Pestre ment, beiratkozott a jogakadémiára, a második évet Bécsben hallgatta le azután visszatért Pestre és ott szerezte meg a doktori diplomát magának. Ettől a pillanattól kezdve aktív résztvevő, mindig az első vonalban küzdve a politikai életben.

(Romantikus emlékek)

— Professzor ur, engedjen meg egy indiszkret kérdést: volt-e romantika a mai miniszterelnök diákeletében? Azért tettem fel ezt a kérdést, mert nem lehet egész a portré, amit valakiről rajzolunk, ha az érzelmi vonatkozásokat teljességgel kizárjuk, ma, a pszichoanalízis korában...

Cassiu Maniu tanár ur két mély színpantás között gondolkodik azon, hogy válaszoljon-e, végül is néhány elmosódott vonást idéz vissza Maniu Gyula ifjúkorából:

— Mint mondtam: Gyula a szószoros értelmében szép fiú volt, mindig komoly arca, borongó, kék szemei és fekete haja természetesen Balázsfalva kedvencévé tették. Emlékszem meg arra, midőn tánciskolába járt — szüleinek kifejezett óhajára. A kányok főleg azért jártak tánciskolába, hogy Maniu Gyulával táncolhassanak. És emlékszem arra is, hogy nővérem utján állandóan tudomására hozták hódolatukat. De Gyula — ha rendkívül kedves és udvarias, de együt-

Kaszner Rezső.

tal mindig tartózkodó is volt. A Maniu-ház puritán erkölcsi egyebként sem engedték volna meg a diákromantika zajosabb kiélését. Nem emlékszem rá, hogy lett volna valaki, aki megmaradt volna Maniu Gyula emlékeztelésében...
— Mit gondol professzor ur, miben rejlik Maniu Gyula rendkívül karrierjének titka?
— Higgadságában, logikus gondolkodásában, önmagához való következetességében és erkölcsi integritásában.
— És mit gondol, professzor ur, boldog-e most az öccse?
— Maniu Gyula boldog, mert 86 éves édesanyánk boldog, hogy megérte fia karrierjének felívelését...

Eladó jól berendezett kolozsvári

nagy nyomdavállalat

kiterjedt biztos vevőkörrel. Közvetítő ügynököket díjazunk. Érdeklők közöljék címüket a kiadóhivatallal.

Compania de Asigurare Industrie și Comerț S. A.

Saját tőke több mint 8 millió lej. — Saját ingatlanok. Vezérigazgatóság: Bucuresti, Cal. Victoriei 63-65.

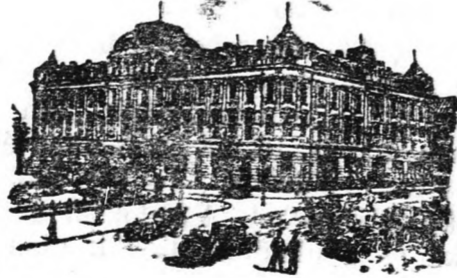
A november és december havi amortizációs sorshuzások eredményei: Az illetékes hatóságok és szépszámú közönség jelenlétében a következő biztosítot-

- taknak jutottak nyeresémdíjat.
- Lei 20.000 Balás Joan kereskedelmi alkalmazott Bucuresti, Str. Carol I. No. 57, sz. 524-es számu kötvénnyel.
 - Lei 20.000 Gheorghe Joan a craiovai rendőrprefektura tisztviselője a 10.624-es kötvénnyel.
 - Lei 20.000 Jonescu Lucia urnő Bucuresti, Str. Toamnei No. 43. a 3398-as számu kötvénnyel.
 - Lei 20.000 Cosovchi Gheorghe, a nemzetközi hálókocsitársaság képviselője Bucuresti Str. Ghita Boiangiu 77, az 5118-as kötvénnyel.

Osszesen: Lei 80 080 a márciustól októberig kisorsolt díjak összege. A következő huzás január 31-én, déli 1 órakor lesz megtartva.

- Halálesetek alkalmával kifizetett összegek 1928 szeptembertől-decemberig:
- 1264. számu kötvény 20.000 lei értékben kifizetve Katz Dóra urnőnek Bucuresti, Str. Arionoaiei 44.
 - 3570. számu kötvény 20.000 lei értékben kifizetve Brăiloiu Mária urnőnek Bucuresti, Str. Rondul Bisericei 20.
 - 1600. számu kötvény 20.000 lei értékben kifizetve Dinu Elena urnőnek Bucuresti, Str. Carol Davila 53.
 - 2528. számu kötvény 20.000 lei értékben kifizetve I. Manu urnőnek Bucuresti, Str. Plăcintei 10.

Grand-Hotel BUCURESTI

A legmodernebb kényelemmel felszerelve. Fürdőszobák, gőzfűtés, lift, telefonok, rádiószalon, olvasóterem, fodrászműhely. Bár-Buffer.

Rendkívül leszállított szobaárak!

URANIA MOZGO

Elsőrangú kalandorfilm!

TOM MIX

világhírű cow-boy- király legújabb filmje:

GÁLÁNS BANDITA

„Dick Turpin“ mesehírű bandita kalandjai.

Monopol Astra-Cinegrafică.

„UNIO“ vegyileg fest, tisztít, Cluj.

Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan szállítunk.

Az é tiszt

Románia

(Bucuresti-Bu Kelet tudósítója) Kényszerű életbe keseredést tulaj adómelés, hane sege robbantotta vedelmi fixiz sujtja legérzéke is jött erre és

elhatározta, reme

A globális adór lósítasanál a kor zeti, hogy fokoz tessé azon kö

Egy ó

A

Berlin, január

za tudósítója hogy a különle tion Mark of amerikai idősze este hat óraok tartózkodik a l ről szikratáviro szerint a gépen a pilóták most a Zeppelin szaz rekordját túlszaz kezetet minden ker fogja koron repülés közben

A kor megsz

(Bucuresti-Bu Kelet tud. A zs országsszerte elt kormány két ta uggyi és Vlad A Zsilvölgyébe ut gyöződjenek me ról. Radeceanu pos tanulmány gyj kérdést és érkezésekor a k te az egyik bu

— A zsilvölgy mészertes jeled bási krízisnek ben élt át az or magával hozta porodását. A teszi rendkívül liek nagy szám a kormány na szükség, hogy vitam tudjon.

két

Athen, jan miniszterelnök „Immerissos szenzációs híri nisták január két tengerelat Katzonist el a panikolis süll észrevették és Az idézett u legénység ako aknamunkájá

Az évi 100 ezer lejnél kisebb jövedelmű tisztviselőket mentesítik a globális adó alól

Romániában fizetik a legmagasabb adókat a fizetések és bérek után

(Bucuresti-Bukarest, január 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új adóemelések kényszerű életbeléptetése széleskörű elkeseredést vont maga után. Az elégtelenséget tulajdonképpen nem maga az adóemelés, hanem az emelés egyenlőtlensége robbantotta ki, amely főleg a kisjövedelmű fixfizetéseket alkalmazottakat sújtja legérzékenyebben. A kormány rá is jött erre és

összjövedelmi adóját, akiknek a fizetésükön kívül más jövedelmük nincsen, minthogy azt már amugyis eléggé terhes-adó sújtja.

Az adóbevételi statisztikák meggyőzték a kormányt arról, hogy

a fizetések után fizetendő adók alkotják a kincstár legfontosabb egyenes adóbevételi forrását.

mert a fixfizetésű emberek sokkal több egyenesadót fizetnek, mint az összes más foglalkozású adózók. De az is kiderül a statisztikákból, hogy az egész világon nálunk fizetik a legmagasabb adót a fizetések után. Ez a tény annál súlyosabban esik latba, mert míg a többi adózó-

kategóriák igen könnyen vonhatják ki és igyekeznek is kivonni magukat az adófizetés alól, illetve valóságos jövedelmüket — minden ellenőrzés mellett is — eltitkolhatják, addig a köz- és magánalkalmazottak nem tehetnek hamis jövedelembevallást és az adó fizetését sem halogathatják, mert az állam ezeket az adókat prompt, sőt sokszor előre is inkasszálja.

Értesülésünk szerint a pénzügyminisztériumnak az a terve, hogy a kizárólag fizetésükből élő tisztviselők globális adóját, amennyiben jövedelmük az évi 100.000 lejt nem haladja meg, el fogja törölni.

kirendelését. A merénylettel függ még össze, hogy az utóbbi hetekben elrendelték számos altisztnek elhelyezését és hogy a flotta parancsnoksággal Tumbas admirált bízták meg, aki a görög flotta legszigorúbb tisztje.

A szocialista sajtó e hírekkel szemben azt írja, hogy a kormány pártja a lepleléssel el akarja téríteni a figyelmet a tisztekről, akik a hajókon történt rongálásokért felelősek. Az újabb időben egyébként olyan fegyelmetelenség kapott lábra a tisztek között, amely a flotta gyökeres átszervezését teszi szükségessé.

Komoly politikai körök azt hiszik, hogy a hírek összefüggenek a köztársasági párt reakciós szárnyának azzal a követelésével, hogy a kormány szüntesse be a kommunista párt minden akcióját, ne engedje gyülekezni őket és tiltsa be lapjaikat. Venizelosz ugyanis, aki a legteljesebb közszabadságok híve, ennek a kívánságának következtében ellentállt azzal a megokolással, hogy a pártok törvényes munkáját, még a legszükségesebbekét is, kívánatosnak tartja, mert csak így szerezhet tudomást az ország lakossága minden rétegének kívánságáról.

— Rosenberg Ilona mesédélutánja.

Rosenberg Ilona, az előnyösen ismert kitűnő zenepedagógusnő január 13-án, vasárnap d. u. 4 órakor fogja megtartani a rom. kath. főgimnázium dísztermében műsoros gyermekdélutánját. A műsoron a legbájosabb kolozsvári gyermekek fognak közreműködni többek között Bergner Évike, Herschkovits Kató, Szabó Cica, Mátyás Cica, Kovács Piri, Zimmermann Irénke, Molnár Évi és Banciu Martus. A prólogust Bergner Évike fogja tartani, aki egyébként konferálni is fog.

Világszenzáció mozihíryarákai a magyar színházban.

Hétfőn kezdik meg a világhírű Könyöt cirkusz nagyszorú tejesművelésű zenepedagógusnő a magyar színházban föllépésüket. Ragyogó műsoruk van. Nem film, hanem öt zenebohóc személyes föllépése. A műsort kiegészíti egy olyan burleszk-film, amely magában is világszenzáció s amelyet Romániában még nem adtak: Riff és Raff mint tüzoltók. A Könyöt cirkusz öt zenebohóca és a Riff és Raff öt napig látható Kolozsvárott: Hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken. Előadások kezdete minden nap: háromkor, ötkor és hétkor. Helyek árai: 40, 30, 20 és 10 lej.

— A máramrosszigeti Zs. N. Sz. körében működő ifjúsági szervezetek minden szombat este táncal egybekötött feketekavé estélyeket rendeznek a Korona éttermében.

— Déli előfizetőinkhez. Tudomásunkra jutott, hogy illetéktelen egyének az Uj Kelet részére díjakat inkasszálnak. Szükségesnek tartjuk közölni, hogy inkasszó megbízása lapunk részéről kizárólag Singer Zoltán urnak, ottani fiókiadóhivatalunk vezetőjénkre van. A jövőben csakis a neki teljesített fizetéseket lesz módunkban elismerni.

— A serdülő ifjúságnak reggel felkeléskor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet kell adni, mert gyomor- bél- és vértisztító hatásának fiuknál és lányoknál igen fontos eredményeket köszönhetünk. A gyermekklinikákon a Ferenc József vizet már a kicsinyek makacs szorulásakor kitűnő sikerrel alkalmazzák. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Egy losangelesi repülőgép kilencven órája tartózkodik a levegőben

A gép pilótái tul akarják szárnyalni a Zeppelin rekordját

Berlin, január 5. A Wolff távirati iroda tudósítója jelenti Los-Angelesből, hogy a különleges konstrukciójú Question Mark of Los-Angeles repülőgép amerikai időszerűségi szerinti tegnap este hat órakor már kilencven órája tartózkodik a levegőben. A repülőgépről szikratáviró jelentést adtak le, mely szerint a gépen minden rendben van s a pilóták most arra törekednek, hogy a Zeppelin százötvenórás időtartam-rekordját tulszárnyalják. Ezt az igyekezetet minden valószínűség szerint siker fogja koronázni, mert a repülőgép repülés közben kísérő repülőgépekről

ki tudja egészíteni üzemanyagát s akár háromszáz órán át tartó repülésre is alkalmas.

A déli órákban érkezett kábeltávirat

arról számol be, hogy a pilóták már száz órája tartózkodnak a levegőben s a Fokker-típusú gép fedélzetén minden rendben van.

WIMPASSING hócipő a védelem, eső, hó és sár ellen.

A kormány közmunkák megkezdésével akarja megszüntetni a zsilvölgyi munkanélküliséget

(Bucuresti-Bukarest, január 5. Az Uj Kelet tud.) A zsilvölgyi munkanélküliségről országos érdeklődést keltő hírek hatására a kormány két tagja, Raduceanu munkanélküliségi és Vlad Aurel kultuszminiszterek a Zsilvölgybe utaztak, hogy személyesen győződjenek meg a munkásság helyzetéről. Raduceanu munkanélküliségi miniszter alapos tanulmány tárgyává tette a zsilvölgyi kérdést és Bukarestbe való visszafékezésükre a következő nyilatkozatot tette az egyik bukaresti lap számára:

— A zsilvölgyi munkanélküliség természetesen jelensége az általános gazdasági krízisnek, melyet a ma nehéz időkben él át az ország. Az általános leépítés magával hozta a munkanélküliség szaporodását. A zsilvölgyi helyzetet is ez teszi rendkívül súlyossá: a munkanélküliek nagy száma valóban megdöbbentő és a kormány radikális közhelyezésére van szükség, hogy a zsilvölgyi helyzetet javítsa tudjon. A kormány már első in-

tezkedései között is eleget kívánt tenni az ország munkanélkülivel szemben vállalt kötelezettségének és az ünnepek előtt Maniu Gyula intézkedésére 10 vagyon lisztet küldött el szétosztásra a Zsilvölgy munkásainak.

A kormány politikája a munkanélküliség csökkentésére új munkálatok megkezdése lesz, mely a munkanélküliek nagy tömegét foglalkozáshoz tudja juttatni. A közmunkaügyi minisztérium ezért rövidesen meg is kezdi a közmunkálatokat és az adminisztrációs hatóságokkal és bányavállalatokkal egyetértésben munkába állítja a munkanélkülieket.

— Örömmel konstátálhatom azonban, hogy a zsilvölgyi zavargásokról szóló hírek legnagyobb részben nem felelnek meg a valóságnak és nem egyelek az az-anprovokatórok rémjeséinél. Ezzel szemben megdöbbentem annak láttán, hogy a Zsilvölgyében a munkásság jö-

vedelmének egyharmadát költi itára és a korcsmárosok valóságos meggazdagodnak a hatalmas alkoholfogyasztás mellett, mely a Zsilvölgyében egyenesen katasztrófális méretű. A kormány gondoskodni fog arról, hogy a korcsinák nagyrészt megszüntessék és azok helyett tejesarnokokat állítson föl a munkásság számára.

— Azzal az impresszióval hagytam el a Zsilvölgyet, hogy dacára a rendkívül nehéz helyzetnek a munkásság teljes mértékben átérzi, hogy mi a kötelessége és segítségére lesz a kormánynak segélyakciója keretében. A munkanélküliségi minisztérium hatáskörébe tartozó állami intézmények a legnagyobb rendben működnek és szociális munkájuk minden szempontból kielégítő. A Betegség-lyező Pénztár Petrosinben kitűnően működik a Lonea és Vucau telepeken létesült rokonintézményekkel együtt.

Görögországban a kommunisták két tengeralattjárót fel akartak robbantani

Athen, január 5. Venizelosz görög miniszterelnök pártjának lapja, az „Immerissios Typos” a napokban azt a szenzációs hírt közölte, hogy a kommunisták január első napjaiban Pireusban két tengeralattjárót, a Papanikolista és Katzonista el akarták süllyeszteni. A Papanikolista süllyedését még idejekorán észrevették és meghiúsították.

Az idézett újság azt írja, hogy a görög legénység akciója a francia kommunisták aknamunkájára vezethető vissza. Amikor

ugyanis a két tengeralattjárót a Loir-hajógyártól átvették, a gyár kommunistá munkásai rábírták a görög matrózokat egy titkos nemzetközi szervezethe való belépésre. A görög matrózok most a szervezet utasításai szellemében jártak el.

A hír óriási megdöbbentést keltett az országban és az izgalom csak akkor ült el, amikor a Tengerészeti Hivatal megcáfolta a venizelista újság állításait. A cáfolat beismeri, hogy a görög tengeré-

szek között a kommunistá propaganda erősen működik, azonban a tengeralattjárón ejtett károk nem merénylet, hanem a matrózok tájékozatlanságának következményei.

Az újság azonban a cáfolat ellenére is folytatja leleplezéseit és azt írta, hogy a kommunisták az egész görög flotta légherepítését tervezték. A flottaparancsnokság épen a veszedelem miatt rendelt el az Averol, Kilkis és Limnos nevű hajóknak Pireusból más kikötőbe való

Erdélyi Béla védője Freud professzor műveivel akarja bizonyítani a terhelő tanuk megbízhatatlanságát

Lőw Zoltánné és Lőw Olga szenzációs vallomásai

Budapest, január 5. Az Erdélyi-per mai tárgyalásának kezdetén Gál Jenő védő bizonyítást kiegészítő indítványokat tett. Kérte Waverka bécsi orvosprofesszornak szakértőkénti meghallgatását aki a per orvosi vonatkozású adatait át tanulmányozva, írásba foglalta véleményét s hajlandó ezt a bíróság előtt is megismételni. A professzor szakvéleményét Gál Jenő védő fel is mutatta a bíróság előtt, de Schadt elnök megszakította az irat ismertetését azzal, hogy a bíróság még nem döntött a védő indítványára felől s ismertetésével várja be a büntetőtanács döntését, amely még a mai tárgyalási nap folyamán el fog hangzani.

Gál Jenő ezután arra tér rá, hogy a millstatti tanuk nagy része tömeglélektani hatás alatt áll még ma is s öntudatlanul nincsenek abban a helyzetben, hogy elfogulatlan vallomást tudjanak tenni. Hivatkozik Siegmund Freud egyetemi tanárra, aki könyvet is írt a tömeglélektan az emberi lélekre gyakorolt hatásáról.

Az Erdélyi ellen emelt gyilkossági vád bizonyítékai a védő szerint nagyon ingatlagon megalapozottságuk s részben alacsony intelligenciájuk egyének impressziói alapján tevődtek össze. E részben a védő újabb tanukat jelent be annak további bizonyításra, hogy Forgács Annának szervezete narkotikumoktól erősen megtámadott, igen beteg organizmus volt. Gál Jenő bizonyítás kiegészítési kérésének indoklásra zárt tárgyalás elrendelését kérte, mert Forgács Anna emléket megvédendőnek tartja, de másrészt azért, mivel a kokainizmussal kapcsolatban illusztris személyek nevét kellene a nyilvánosság előtt megneveznie, amit elkerülnének véli.

Kijelentette még a védő, hogy ő Greill dr. vizsgálóbíró nem vádolja részrehajlással és elfogultsággal, de tényként kell megállapítania, hogy Greill is adozatul esett a tömeglélektan pressziójának s ettől ő is befolyásolva volt.

Gál Jenő után Temesváry ügyész tette meg észrevételeit a védő előterjesztésére. Nem ellenzi az új tanuk kihallgatását, de a leghatározottabban állást foglal külföldi orvosok meghallgatása ellen, amely a magyar orvosi kar súlyos megsértését jelentené. Kéri az indítvány részének elutasítását.

Lőw Zoltánné a mai tárgyalás első tanúja, kinek kihallgatását féltizenkettőkor kezdte meg a bíróság. Lőwné együtt nyaralt Erdélyiekkel Millstattban. Kijelenti, hogy Erdélyiek nem folytattak tulságosan költséges életmódot a nyaróhelyen. Tanu tud Erdélyiek Forgács

Annával szembeni durvaságairól. Egy alkalommal Forgács Annától tudomást szerzett Erdélyi brutális fellépéséről és tetteles inzultusról is. Lőwné látott karmolásokat és sebeket is Forgács Anna arán és vállán

Arról is van tudomása, hogy Forgács Anna egy ízben összeszórtalkozásai miatt ki is akarta utasítani férjét Auszria területéről.

de később újra jóba voltak. Augusztus huszadikán Forgács Anna arról panaszkodott a tanúnak, hogy Millstatt nem tesz jót neki s említette, hogy csak altatószerek használatával tud aludni. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy milyen altatószert használt Forgács Anna, tanu azt a kijelentést tette, hogy veronálról nem volt szó.

Forgács Anna többször panaszkodott neki tériszonyról is, de azért krándulásaik közben nem olyan veszélyes me-redek helyeken járt, hogy más ember elszedüljön volna. Erdélyi elmondta neki, hogy Anna a jezuhanás utáni éjszakán nem tudott aludni és altatószert kért tőle. Az ügyész és a védő kérésére elmondja Lőwné, hogy Forgács Anna mindig ideges és exaltált volt. A tanu gyakran mondogatta családja körében, hogy Anna nem fog természetes halállal meghalni, mert terhes volt és a gyilkosságra volt hajlandóság. Tovább kérdésekre elmondja, hogy Hans Bar-

rasch mindig vörös pont volt Erdélyi Béla szemében.

A lezuhanás után a tanu Forgács Anna mellett virrasztott és borogatásokat rakott a nyakára. Nem említi, hogy a nyaknak melyik részén voltak a sebek.

A tanuvallomás elhagyása után az ügyész ellenzi a per megbeszélését, mert vallomása bizonyíték volt. A bíróság azt a döntést hozza, hogy Lőwné megbeszélését oszadtárgyalás tanuvallomásától teszi függővé.

Ezután a bíróság tanácskozássra vonul vissza a védő által előterjesztett per-gátló indítványok fölött. A bíróság elrendelte a bejelentett három új tanu kihallgatását, de elvetette a védő által megnevezett külföldi orvosok meghallgatását célzó kérést.

Elek István jelentéktelen vallomása után Lőw Olga, Lőw Zoltánné lánya áll a bírak elé, aki megerősíti anyja vallomását. Elmondja, hogy együtt töltötte a millstatti napokat Erdélyiekkel. A halálról még aznap délután értesült, mert Erdélyi Béla és Gády felkeresték és együtt mentek el fekete nyakkenőt és karszalagot venni. Erdélyi ekkor nagyon le volt őrve és panaszkodott, hogy Annának éppen akkor kellett meghalnia, amikor már kezdtek megérteni egymást.

A tárgyalást délután félháromkor, kedden reggelre napolták el.

A pozsonyi rendőrség elfogta Zaleski lengyel külügyminiszter tolvaját

Pozsony, január 5. Szilveszter éjszaka Pozsonyban, a Városház-uccában Pesek szolgálatot teljesítő rendőrbiztos tettenért két betörőt, amint a Gaspierik-bankház kirakatát fészegették, hogy onnan a kiállított külföldi bankjegyeket ellopták. Mikor a rendőrbiztos a két betörőt le akarta tartóztatni, azoknak sikerült égerutat nyerni, rövidesen azonban még is csak kézrekerültek és jelenleg a pozsonyi rendőrség vizsgálati fogházában ülnek, ahol vallatásuk folyamatban van. A vizsgáló megállapította, hogy az egyik betörő, Karel Nemecek, a másik Viktor Rohlik, mindkettő prágai kereskedelmi utazó. Rohlik a vallatások folyamán beismerte tettét, Nemecek azonban mindaddig konokul tagad.

Nemecek tagadása dacára a rendőrvizsgálat már eddig is rendkívül érdekes részleteket tudott meg, amelyeknek

hire a szenzáció erejével hat. Megállapítást nyert ugyanis, hogy Nemecek Victor volt az, aki december 2-án a Prága-pilseni expresszvonatban feltörte Zaleski gróf, lengyel külügyminiszter kofferét és a lengyel államférfi kintűtetéseit ellopta. Zaleski akkor Genf-ből, a Népszövetség ülészakaróll érkezett és Prágán át Varsóba utazott. Nemecek utközben besurrant Zaleski gróf különszakaszába, feltörte a külügyminiszter kofferét és ellopta belőle a gróf valamennyi kintűtetését, amelyet a tárgyalások alkalmával Genfben a mellén viselt. Hogy mi célja volt Nemeceknek ezzel a bűnügyi krónikában szinte egyedülálló vasúti rablással, arra még nem sikerült választ kapni, mindenesetre azonban rendkívül érdekes, hogy Nemecek a külügyminiszter kintűtetéseinek kívül semmi mást nem tulajdonított el a kofferből.

Ezenkívül még egy rendkívül érdekes

Parisi Germandrée
ILLATSZERGYÁR
AJANLJA T. VEVŐINEK LEGUJABB

Oria puder
KÜLÖNLÉGESSÉGÉT
MINDENÜTT KAPHATÓL

betörés terheli Nemecek lekt, amelynek nyomára szintén a vizsgálatok folyamán jött rá a pozsonyi rendőrség. A karácsony estét megelőző napon ugyanis Prágában, a Klementinska-uccán Nemecek Viktor fényes nappal kinyitotta Stadler ékszerész kirakatát és mintha legelőbb rendjén lenne a dolog, sorba szedte ki belőle az aranygyűrűket, briliáns nyakékeket, aranyórákat és egyéb ékszereket. „Áldásos” munkájában azonban hirtelen megzavarta egy arra sétáló urihölgy, aki megkérdezte Nemecekét, hogy mit csinál a kirakaban. Nemecek erre megsértődött és érzékeny hangon válaszolta, hogy ő Stadler ur, az ékszerészbolt tulajdonosa, akinek jogában áll üzlete kirakatával azt tenni, ami neki jölesik. Az uriaszony erre megjegyezte, hogy ő véletlenül ismeri Stadler ékszerészt, aki egyáltalán nem hasonlít rá Nemecek erre azzal vágta ki magát, hogy ő a fiatal Stadler, az öreg Stadler fia és bizonyos rokonai vonások náluk nem eléggé markánsak. Közben azonban észrevette, hogy a lába alatt egyre jobban kezd égni a talaj, hogy a járó-kelők sorba gyűlnek a kirakat köré és hallgatják ezt a szokatlan diskurzust. Ezért jobbnak látta kerekét oldani és nyitva hagyva az ékszerészbolt kirakatablakát futásnak eredt.

Eddig tehát már két ilyen szenzációs bűneset terheli Nemecek bűnügyi lajstromát. Mivel azonban a vizsgálat még nem ért véget s mivel úgy látszik, hogy egy nem mindennapi fogást csinált Nemecek személyében a pozsonyi rendőrség: még sok meglepetésre van kilátás.

Pékek!
Szár az tüzeléc
érkezett.
Fischer-fatelep
Gyufagyár-ucca 15. Telefon 1300. szám.

Fagy és éles levegő ellenére
bársonypuha kezek,
fiatalos arc.

Csodás hatású Glycerin és méz-zsölé szikkadt és pattanásosbőr ellen. Egy éjszakán át gyógyít

Dr. Dralle Malattine-krémje.
Kapható minden drogeriában, gyógytárban és parfümeriában.

Figyelmeztetés

Vannak utánzatok, melyek a kávédarálóval Valódi Franck-hoz külsőleg a megfélemlítésig hasonlítanak, minőségük azonban meg sem közelíti a Valódi Franck-ot. Ilyen utánzatok ellen úgy védekezhetünk ha kizárólag

Valódi Franck
a kávédarálóval
HEINRICH FRANCK SOHNE S.A. BUCURESTI-BRASOV.

Vasárnap, 1929. január 6

— Változat...
pota, London...
pofáról kiado...
a betegség let...
állapotában a...
tozás nem ál...
ezt a tényit...
söt az infekci...
Az este 8 óra...
jelentés megá...
napot nyugod...
ban változás

— Megtalál...
zett. Milanob...
egy régi házi...
világhírű köz...
jegyzéseit. A...
jelentősége v...
hogy firtiszé...
zések alapján

Biztos ha
Purgen

— Litván k...
ja. Kovnóból...
foglyait ujáb...
fogházába ké...
a napokban a...
kot kezdtek...
hogy engedje...
illetőségi hel...
jelentkezniök...
foglyok egyu...
ban még min...
potok megszű...
lyok között s...
zásu, az ügy...
zetköz. Voró...
amely a leng...
cserelését jav...
mányánál. Le...
rint százötve...
tikai elítelt...
Litvániában...
mazásu foga...
reláthatólag...
hajtják,

— Uriel Ac...
bázbau, Janu...
éve, hogy ho...
nagyja, Uriel...
ni színjatszó...
ból január t...
szinrehozza...
az Uriel Ac...
plasztikusan...
lélmakat; a s...
csönös türel...
Gutzkownak...
gondolataiva...
ma is az ak...
bizonyos, h...
követni fogja

Férfi
jártas, k...
románul,
üzle
kerestetik

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánág zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— Változatlan az angol király állapota. Londonból jelentik: A király állapotáról kiadott orvosi jelentés szerint a betegség lefolyásában és az uralkodó állapotában az utolsó 30 óra alatt változás nem állott be. Orvosi körökben ezt a tényt nem tekintik visszaesésnek, sőt az infekciót is megszüntnek tartják. Az este 8 óra 15 perckor kiadott orvosi jelentés megállapítja, hogy a király a napot nyugodtan töltötte és állapotában változás nem állott be.

— Megtalálták Stradivari feljegyzéseit. Milanoból jelentik: Bergamóban egy régi házban megtalálták Stradivari világhírű középkori hangszerkészítő feljegyzéseit. A leletnek különösen nagy jelentősége van abból a szempontból, hogy firtásának összetételét a feljegyzések alapján rekonstruálni lehet.

Biztos hatású, enyhe hashajtó a Purgen (Purgó)-Bayer

— Litván kommunisták éhségstrájkja. Kovnából jelentik: Litvánia politikai foglyait újabb időben Ponjevics város fogházába koncentrálták. A börtönben a napokban a kommunisták éhségstrájkot kezdtek, mert követelésüket, — hogy engedjék őket szabadon és csak illetőségi helyük hatóságainál kelljen jelentkezniük, — nem teljesítették. A foglyok egyuttal követelték a Litvániában még mindig fönálló kivételes állapotok megszüntetését. Minthogy a foglyok között számos a lengyel származású, az ügybe beleavatkozott a nemzetközi Vörös Kereszt egyesület is, amely a lengyel és litván foglyok kicserélését javasolta a két ország kormányainál. Lengyelországban ezidőszent szűzötven litván származású politikai elítelt van bebörtönözve, viszont Litvániában kétszer annyi lengyel származású fogoly ill. A fogolycserét előreláthatólag februárban már végrehajlik.

— Uriel Acosta a szebeni német színházban. Január hónapban lesz ötven éve, hogy a német irodalom egyik nagyja, Uriel Acosta meghalt. A szebeni színház társulat ebből az alkalomból január tizenegyedikén Brassóban színháza a költő leghíresebb művét az Uriel Acosta című drámát, amely plasztikusan érzékelteti a korabeli problémákat: a szabadgondolkodást, a kölcsönös türelmességet és a szeretetet. Gutzkownak ez a műve örökérvényű gondolataival és mélyeséges poézisével ma is az aktuális frissességével hat és bizonyos, hogy a szebeniek példáját követni fogják más színházak is.

Férfikonzekcióban
járta, kaucióval rendelkező,
románul, magyarul beszélő egyén
üzletvezetőnek
kerestetik. Eisenberger Bernát
Oradea.

A kanadai végtelen mezőkön 25.000 ember közül talált meg és fogott el hosszú üldözés után a lovascsendőrség egy hat év óta keresett rablógyilkost

Montreal, jan. 5. A kanadai lovascsendőrség hosszabb üldözés után a nagy preriiken előgott egy német rablógyilkost.
Ez az ember Johann Klimet, poroszországi földmives, 1922 május 16-án Klimet és cinkosa meggyilkoltak egy vidéki német városban egy bankpenziátost. A pénzen megosztottak. A bűntárs csakhamar kézrekerült és bevallotta, hogy Klimet volt a cinkosa. A német rendőrség nyomban kövözte. Vélet bocsátott ki Klimet ellen. Hosszu ideig kutattak utána, az összes határállomásoknak megküldték a fényképét. Klimetnek azonban mégis sikerült kicsenpésznie magát Franciaországba. A német hatóságok megkeresésére a francia rendőrség is kövözte. Vélet bocsátott ki a rablógyilkos ellen, de francia földön sem tudták nyomára akadni. Már-már úgy volt, hogy Klimet örökre kihuzta magát a büntetés alól, amikor augusztusban a berlini rendőrség névtelen levelet kapott egy Kanadába kivándorolt német földmivestől. A földmives megírta, hogy a rablógyilkos Klimet Kanadában tartózkodik s vele együtt dolgozik egy nagy földbirtokon. A német rendőrség nyomban megkeresést intézett a kanadai rendőrhatalósá-

gokhoz, hogy fogják el a rablógyilkost.
Ez nem csekély feladatot rótt a kanadai rendőrségre. A névtelen levélíró nem adta meg a pontos címet. Azon a vidéken (Brigden környékén) augusztusban és szeptemberben körülbelül 25.000 mezőgazdasági munkás dolgozott a termés betakarításán. Ezek az emberek a világ minden tájáról sereglettek ide. Szinte emberföltött feladatnak látszott 25.000 munkás között megtalálni Klimetet, aki valószínűleg álnéven élt Kanadában. Néhány titkosrendőr munkába állott a brigdenkörnyéki aratásnál. Végül sikerült a német rablógyilkos nyomára jutni. Klimet azonban, úgy látszik, megneszlte a dolgot, mert egy éjszaka megszökött munkahelyéről és elindult a beláthatatlan kiterjedésű és ekkor még meglehetősen lakatlan prerik felé.
Ekkor lépett munkába a kanadai prerik lovascsendőrsége. Heteken át hajszolták-ildözték Klimetet az óriási kiterjedésű síkságon. Végül egyre szorosabbra vonódott a lovascsendőrök gyűrűje Klimet körül. Legutóbb azután egy kis erdőszelvényben sikerült rátalálni. Álmasból ébresztették fel a lovascsendőrök. Az óriási, hatalmas erejű német bírcokra kelet a csendőrökkel, de rövidesen megfektették és bilincsbe verve, magukkal vitték. Most a börtönben ül és várja, hogy visszazállítsák Németországba.

Vértisztító az enyhén ható KOPROL csokoládéhashajtó.

— A Mars lakói üzentek? Párisból jelentik: Az auvergnei község lakói ideérkezett jelentés szerint különös égi tünteményt észleltek. Egy fénylő égi test három éjjel egymásután mindig ugyanabban az órában és az égbolt ugyanazon pontjáról nagy sebességgel hasított az étert, majd hatalmasat lobbanva letínt a szemhatárról. A babonás falusiak egy része rossz előjének tekintti az égi tünteményt, mások viszont a Mars-lakók üzenetét vélik felismerni benne.

REKEDTSEGET, torokgyulladást, garathurutot gyógyít az Anaco-pasztilla. AZ IDÓJÁRÁS VISZONTAGSÁGAI könnyebben elviseli, ha reggelire egy csésze tejen 8 kávéskanál Ovomaltinellel edzi magát.

— Előre megfontolt gyilkossággal vádolják Radics István mérénylőjét. Belgrádból jelentik: A büntetőtörvényszék elnöke a vizsgálat befejezését adatainak áttanulmányozása után elrendelte előre megfontolt gyilkosság büntetékmenyének elkövetése miatt a főtárgyalás előkészítését Radics Punisa, a szkopcsinai mérénylet tettese valamint a társai: Popovics és Jovánovics ellen megindított bűnpertben.

— A szénkrízis vitája a népszövetségben. Genéből jelentik: A Népszövetség gazdasági bizottsága január nyolcadikán kezdte meg az európai szénkrízis vitáját. Az első napon általánosságban fogják ismertetni a széntermelés viszonyát a többi termelési ágakhoz.

— Loebe a lett köztársaság elnökénél. Rigából jelentik: Loebe német birodalmi gyűlési elnököt ma fogadta kihallgatáson a lett köztársaság elnöke. Loebe holnap este tart előadást Rigában a német köztársaság tíz éve címével.

— Aláírták a magyar török semlegességi szerződést. Budapestről jelentik: A külügyminisztériumban Valkó Lajos külügyminiszter és a budapesti török követ ma aláírták a magyar török semlegességi békéltető és választott bírósági szerződést, valamint az ennek függőlegé ként szereplő külön jegyzőkönyvet. A szerződés nyolc cikkelyt tartalmaz. Az aláírt szerződés értelmében a két állam kormányai kötelezik magukat arra, hogy nem vesznek részt olyan katonai szövetségben, melyeknek ele a szerződő felek valamelyike ellen irányult továbbá szigorú semlegességet vállalnak arra az esetre, ha a másik fél háborúba keveredne.

A CLUJI
TACAMUL
ezüstárúgyárban
készült minden darab evőeszköz és dísz tárgy ezen gyárjettől van ellátva.
800-as finomság!
Gyártmányaink minden jobb ékszerüzletben megrendelhetők. — Viszonteladóknak: „TACAMUL” Ezüstárúgyár, Cluj, Strada N. Iorga 11/A
Telefon 4-82. Sürgőnycim: „Taoamul”

Férfi és női kalapokat fest, tisztít vasal és formál Fehér
Str. Memorandului (Unió-u.) 21

Művész **perzsaszőnyeg** szüvött gobelin, karamani függöny, külföldi fonalak, szövöklékék legelőnyösebb beszerzési forrása.
SCHULHOF EMILNÉ
Oradea, Str. Er. Ctorogariu (Uri-u.) 14.

Hirdessen az Uj Keletben

HOTEL IMPERIAL PALACE
Igazgató: TASCU CIONU.
Calea Victoriei No. 47. Bukarest Szemben a királyi palotával.
Telefon 312/82. Telefon 312/83
Elsőrangú szálloda, teljesen átalakítva. 110 világos, elegánsan burorozott szoba. Példás tisztaság. Központi fűtés, fürdőszobák, lift. Melegvíz az összes emeleten. A legkövlethebb kényelmi újításokkal. Minden nyelven beszélnek.

A MATILD-viz
borral keverve a legkellemesebb italt ad.

Rom. szabad. No. 13106. sz. **„VEZUV”** Szabadalom bejelentve minden államban.
Várakozáson felüli meglepetést nyújt mindenki számára a hőterjesztő és tüzelőanyag megtakarító készülék. A fűtőtechnika legnagyobb vívmányai! 50 százalékos megtakarítás. Gyors hőképződés. Bármilyen vashálványhoz alkalmazható! Olcsó, mert a tüzelőanyag megtakarításán a készülék ára 14 nap alatt megtérül.
Gyártja: **Veiszberger Timisoara.**
Cluj-i képviselője: **Makkay és Burkhardt** vaskereskedők.

— **Eljegyzés.** Krausz Irénkét, Marosvásárhely, eljegyezte Simon Béla nagykereskedő Felsővisóról. Minden külön értesítés helyett.

— **A Poale Czedek egyet Elnöksége** a saját telkén (Str. G. Baritiu 16) következő üzlethelyiségek és lakásokra pályázatot hirdet: **Kettő üzlethelyiség** f. évi február 1-re. Egy emeleti **parketes három szoba, konyha, fürdőszoba, spejz**ből álló lakás. Ugyancsak emeleten **2 szoba, konyha, fürdőszoba, továbbá földszinten 2 szoba, előszoba irodának,** — f. évi május hó 1-re. A helyiségek írásbeli ajánlatok folytán lesznek bérebeadva, a melyek az egyet titkári hivatalába adandók be. (G. Baritiu 16 szám alatt d. e. 9—11-ig, d. u. 3—5-ig. Bővebb felvilágosítást ugyanott kapnak az érdeklődők.

Ort. zsidó fiuinternátus Lőcsén
Német nyilvános reálgimnázium.
Alapos iskola kiképzés, intenzív nyelvtanítás (Német, francia). Talmud oktatás. Elsőrendű nevelés, gondos pedagógiai felügyelet. Modernül berendezve. Kétféle ellátás. Elkészítés magán- és felvételi vizsgára. Kívánatra prospektus. — Cim: **Reich - Fiuinternátus - Levoca** Kassa (Kosice) mellett. Info: mációval szolgál: a „SAFRUTH” könyvkereskedés Cluj.

— **Kellemes újévi meglepetés.** T. olvasóinknak egy művészi kivitelű 1929-iki naptárt, mely különösen sorsjegytuladonosoknak fontos, — teljesen ingyen és bérmentve küld **Leopold Gyula** igazgató, Budapest, VII. c. Erzsébet-Körút 27. Aki ezen gyönyörű naptárra — minden kötelezettség nélkül — reflektál, írjon még ma címére egy levelezőlapot.

MODERN PLAKATOK
LEGSZEREBB KIVITELBEN KÉSZÜLNEK
CLUJ STR. MATIA 1. TEL. 5-46

Értesítés.
Alulírott Hirsch és Weitzner hátszegi cég ezennel közhírré teszi, hogy a Salamon és Weitzner hátszegi cég üzletét aktívával és passzívával együtt a mai napon átvette. Felkérjük nevezett cég hitelezőit, hogy követeléseiket összegszerűen hozzánk 10 napon belül jelentésük be, mert különben a bejelentés elmulasztása esetén azokat figyelembe venni nem fogjuk.

Hateg, 1929. évi január hó 2.
Hirsch és Weitzner.

Autó-motor-aviatika

A román Régenstanács kitüntette az autófajlesztés vezetőit

A román régenstanács az elmúlt napokban a legmagasabb román kitüntéseket juttatta el I. Mihály király nevében az automobilipar fejlődésének vezetőihez. Így például Henry Fordot, a koronarend nagykeresztjével, Edmond Chaixet a Touring klub nemzetközi turisztikai tanácsa elnökének a Steaua Română rend jelvényeit Wimpfen generálisnak ugyanezen tanács főtitkárának hasonlóképpen ezt a kitüntetést,

Charles Peron alezredesnek a nemzetközi aviatikai egyesület főtitkárának és Benoit de Bary Robertnek, a monacoi autóversenyeket megszervező bizottság elnökének, valamint Antoni Noghesnek a Steaua Românei, illetve Coroana Românei jelvényeit juttatta el. A magas kitüntéseket a román állam külföldi képviselői személyesen nyújtották át az autópropaganda legjelentősebb egyéneinek.

Egy autómotör vizsgája

Írta: Dekobra.
Mi az automobil?
Egy négykerékű szörnyeteg, amely legtöbbszor keztyűben jár.
Hogyan szerezhető be egy yantomobil?
Sokan úgy tesznek, hogy amikor az autótulajdonos bemeleg valamelyik üzletbe vásárolni valamit, diszkrétan felülnek az autóra, a kormánykerék mellé és elindulnak. A szellemesebbek azonban nem így tesznek, azok a tulajdonos zsebéből kivesszik a csekkönyvet és megveszik az autót.
Melyik a legkedvesebb autómotör-kája?

Mindig az a legkedvesebb, amelyik a másé. Ha véletlenül az autóm karosszériája szürke, úgy valószínű, hogy a „bleu” tetszik. Ha pedig „bleu” akkor tulajdonosa, ha meglát egy szürke karosszériás autót egész biztosan így gondolkodik:

— Ezt kellett volna megvennem. Mit gondolnak, melyik a legideálisabb karosszéria?

Amelyet 30 százalékos engedménnyel kaphatunk meg.
Melyek a csukott kocsi előnyei?

Amikor esik nem ázol meg, amikor forróság van, árnyékban lehetsz s végül amikor a hotelben nem találsz szobát, rögtönzött hálószobának használhatod. Mert nagyon jól lehet ám aludni egy ilyen kocsiban és egy szerelmespár is éppen elég helyet talál magának benne.

Mi a gyorsaság?
Egy újfajta mérleg. A gyorsaság maniakusai a sánca kerülnek és hogy tíz percet behozzanak, tíz napon keresztül kell fekiüdniök a kórházban.

Mely gyorsaságot tartja a legelőnyösebbnek?
30 kilométert óránként, ha egy szép fiatal nő ül mellettem, hatvanat óránként, amikor öreg tanítómát viszem haza.

Miről lehet megismerni, ha valaki autómotör-amatör?
A számszámainak nagy számáról, amelyeket egész feleslegesen hordoz magával.

— **Róma autómobilpalotát épít.** A má sodik nemzetközi római autómobilkiállítás január 30-ától február 10-éig fog lebonyolódni. A kiállítás elhelyezése körül nagy nehézségek voltak, mert megfelelő termeket nem tudtak kapni. A jelenlegi megoldás csak ideiglenes és a rendezőbizottság most foglalkozik egy külön autópalota építésének tervével. A római kiállítás érdekesnek ígérkezik, amennyiben nagy külföldi részvételre lehet számítani.

— **Visszament az olasz autóexport.** Az olasz autómobilexport az elmúlt évben erősen visszament. Az első 10 hónapban 23.200 autómobil exportált Olaszország, 338 millió líra értékben, szemben az előzőévi 29.800 kocsiával, 553 millió líra értékben. Az autómobil-behozatal 3500 kocsiról 4700 kocsira emelkedett, ugyanebben az időben 72 millió líra értékben, szemben az előzőévi 40 millió líras importtal.

— **November 23-ikán készült a száz-ezredik Nash „400”.** Mint ismeretes, a Nash-gyár június 21-én jelentette be szenzációs sikerű Nash „400” modelljét, November 23-ikán már a száz-ezredik darab Nash „400” modell futott ki a kenoshai gyár kapuján.

Színház - Művészet

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Vasárnap d. u.: Borboa mester (dráma).
Vasárnap este: Bohémek (Tyron Silva és Rózsa Anna felléptével).
Hétfő: Fidelio (Maria Carmi vendégjátékával) Jubiláris estély, az ezredik kolozsvári operaelőadás alkalmával.
Kedd: Ember, aki a halált látta. (V. Eftimiu drámájának bemutatója.)
Szerda: Manon. (Constantin Stroescu-nak, a párisi Opera Comique tenoristájának vendégjátékával.)
Péntek: Lakmé. (Stroescuval, Rózsa Annával.)
Szombat: Ember, aki a halált látta.
Vasárnap d. u.: Faust.
Vasárnap este: Főtitkár (vigjáték).

A Magyar Színház műsora:

Vasárnap délután fél 3 órakor: Az Obsztos. (Operettepriz. Mérsékelt hely. árakkal. Sorozatszám: 212.)
Vasárnap délután fél 6 órakor: Az utolsó Verebely-lány. (7-edszer. Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 213.)
Vasárnap este 9 órakor: Eltört a hegedűm. (Operette-újdonosság, 9-edszer. Bérletszünetben. Sorozatszám: 214.)
Hétfő délután 3 órakor, 5 órakor és 7 órakor: A Könyvt-cirkusz öt világhírű zenebohócának föllépése. (Brillians műsor. A legközvetlenebb Pat és Patachon-imitáció. Rendkívül olcsó helyárak: 40, 30, 20 és 10 lej.)
Hétfőn este 9 órakor: Az utolsó Verebely-lány. (8-adszor. Bérletszünetben. Sorozatszám: 215.)
Kedd 9 órakor: Jazz-hangverseny és kabaré. (Különleges újdonosságok. Kolozsvártól először: Tschaikovszky, Rubinstein, Bizet, Verdi művei átiratban. Teljes jazz-zenekar a színpadon. A sutgó tenor. Rinsky Korsakov. Paul Whitema. Két zongorás jazz-hangversenyszám. Táncok, énekek. Herceg Ferenc. Violante és a bíró. Drégely Gábor: Végkielégítés. stb. stb. Rendező Ihsász Aladár. Konferál Koador Ibolya. Zenei vezető: Komjáthy Károly, Török Emil. Premierbérlet 21. szám. Sorozatszám: 216.)
Szerdán 9 órakor: Jazz-hangverseny és kabaré. (2-odszor. Napibérlet 21. sz. B. Sorozatszám: 217.)
Csütörtök 9 órakor: Szegény lányt nem lehet elvenni! (Újdonosság, először. A budapesti Belvárosi Színház rendkívüli sikerű újdonossága. Premierbérlet 22. szám. Sorozatszám: 218.)
A Magyar Színház mozi-műsora:
Hétfőn 3, 5 és 7 óraor: A Könyvt-cirkusz öt világhírű zenebohócának személyes föllépése. Nem filmt Ragyogó és kacagtató produkció! Ezenkívül: Riff és Ráif, mint tűzoltók. (Film-burleszk) 6 felvonásban. Premier. Romániában először. Legdrágább jegy 4 lej.
Kedden 3, 5 és 7 órakor: A Könyvt-cirkusz öt világhírű zenebohócának személyes föllépése és Riff és Ráif, mint tűzoltók.
Szerda 3, 5 és 7 órakor: A Könyvt-cirkusz öt világhírű zenebohócának személyes föllépése és Riff és Ráif, mint tűzoltók.
Csütörtök 3, 5 és 7 órakor: A Könyvt-cirkusz öt világhírű zenebohócának személyes föllépése és Riff és Ráif, mint tűzoltók.

A színháziroda közleményel:

A jövő hét színházi eseménye: Jazz-hangverseny és kabaré. Kedden este igazi világvárosi pazar élvezetben lesz része Kolozsvár közönségének. Aki figyelemmel kíséri a nagy világvárosok operette-színházainak játérendjét, láthatja, hogy a heti műsoron négyszer ötször szerepel hetenként egy-egy ugynevezett jazz hangverseny és kabaré. A kolozsvári színház a jövő hét két estején igen nagyszabású, gyönyörű jazz-hangversenyt és kabarét rendez, olyan gazdag műsorról, amely egy jótányival sem marad a világvárosok műsora mögött.

Az Utolsó Verebely lány. Vasárnap délután félhat órakor és hétfőn este pont 9 órakor lesz az Utolsó Verebely lány című óriási sikerű operette-újdonosságnak a legközelebbi előadása.

Vasárnap d. e. 11 órakor mozimatiné 15 és 10 lejes helyárakkal. Igen gazdag változatos és gyermekeknek való műsora lesz vasárnap délelőtt a magyar színház mozimatinéjában: A kis haszon talan (főszereplő Mary Osborn), tréfák, világesemények. Helyárak 15 és 10 lej.

Szőrmés-bekecs Lei 4500.—
Télikabátok Lei 4400.—
Knicker nadrag Lei 900.—
NEUMANN M. CLUJ, FÉRFI ÉS FIURUHAÁRUHÁZA FÖTÉR 14.

Vasárnap, Mily...
Készségtel...
és teendő...
egész soroz...
a régi elav...
megszüntöt...
Mindhogy az...
di kar igen...
ve és ezek...
nek, van ren...
veletl munk...
lára fog vez...
a gazdasági...
sebb törvé...
mutatni.
1. Elsősor...
ségről szóló...
ugyanis a...
tályonkívül...
dott a csőd...
dott csődök...
kereskedel...
folytán a o...
pénzüntézel...
ben elveszte...
kvótához az...
tak, tekint...
tett ki a cső...
temes feltár...
sok, tömeg...
felemészitk...
külföldön...
egyezségi el...
tót kell ten...
szeregyezés...
legyen. A k...
már elkészít...
latot, nem k...
dés az új k...
legyen rende...
speciális tör...
hasznára vá...
nak. Régi m...
előzetes...
mint a pénz...
az ideje ann...
is valószínű...
2. El volna...
vény. Ez a t...
ru maradván...
10-ik ében n...
mi szükség...
cikkek árát...
legfeljebb...
járás indult...
nek adott fe...
dőkre rólt ó...

Arany...
Legelőcső...
ékszerekbe...
u. m. gyert...
Grünf...
Cluj, Cal...
Nagy ra...
ezt...
Prof. Dr...
T...
Számítal...
mennyel...
nagyobb el...
Testsu...
dott és a...
mény fő...
Megelő...
ségem a g...
7 kilog...
teljesen m...
A Prof...
kötő, ny...
köptető, m...
és a légzés...
Hosszab...
kov: savval...
a tüdősebe...
Csakis...
Páter aláír...
diak. Egy...
A Prof...
den gyógy...
kapható...
titkózne, ug...
„Csillag”...
Ho...

Milyen gazdasági törvényekre van sürgős szükség

Irla: Dr. Váradi Ödön, nagyváradai ügyvéd

Kétségtelen, hogy az új kormányra óriási teendők várnak, hogy új törvények egész sorozatát hozza ki. Viszont a régi elavult és gyakorlatlan törvények megszüntetése vagy módosítása kívánatos. Minthogy az új parlamentben az ügyvédi kar igen nagy számban van képviselve, és ezek sorában kiváló jogászok ülnek, van remény arra, hogy ezeknek vállalt munkája üdvös törvények hozatalára fog vezetni. Ez alkalommal csupán a gazdasági téren mutatókozó legsürgösebb törvények hozatalára kívánok rámutatni.

1. Elsősorban szükséges a **kényszerigeztségéről** szóló törvény meghozatala, mióta ugyanis a kényszerigeztségi eljárás hatályon kívül lett helyezve, megszaporodott a csődök száma és a megszaporodott csődök mérhellen kárt jelentenek a kereskedelemre, iparra, amely a csőd folytán a csődkeresetnél, iparvállalatnál, pénzügyintézményeknél követelését teljes egészében elvesztette. Mert a csődből a hitelezők kóvólához az utóbbi 10 évben nem jutottak, tekintet nélkül arra, hogy meennyit tett ki a csődbe jutott cég aktívája, a természetes leltározási költségek, bélyegkiadások, tömeggondnoki költségek teljesen felemésztik az egész csődvagyont. A **külföldön** be van vezetve a kényszerigeztségi eljárás. Átlag 50%-os ajánlatot kell tennie az adósnak, hogy a kényszerigeztségi eljárás folyamatba tehető legyen. A kereskedelmi és iparkamarák már elkészítették egy ilyen törvényjavaslatot, **nem kellene megvárni**, hogy a kérdés az új kereskedelmi kódex keretében legyen rendezve, mert amúgy is ez egy speciális törvény lenne, mely egyaránt hasznára válna Erdélynek és O-Romániának. Régi indokolt kívánsága ennek életbe lépésére, úgy a kereskedő-világnak, mint a pénzügyintézeteknek és így elérkezett az ideje annak, hogy ezen törvény meg is valósuljon.

2. El volna törvendő a **maximális törvény**. Ez a törvény a **háborús idők szomorú maradványa**, amire a háború utáni 10-15 évben már igazán nem volna semmi szükség. Célját, hogy a fogyasztási cikkek árát lejtörje, amúgy sem érte el, legfeljebb egy nagy csomó kihágási eljárás indult meg, egy csomó tisztviselőnek adott felesleges munkát, a kereskedőkre rótt óriási terhet és gondot. **Kár**

ezen törvényen foltoztatni, itt csak egy orvosság van: teljes egészében el kell törölni. A cikkek árát amúgy is a kereslet a kínálat irányítja. A törvény szigorú intézkedéssel sem tud ezen segíteni. Különben is verseny szokott megindulni a kereskedők között, minthogy mindegyik vevőkre akar szert tenni, egymással versenyeznek abban a tekintetben, hogy ki adjon **olcsóbban**. Nincs szükség tehát **hatósági beavatkozásra**.

3. Új törvény hozandó a **házak adómentességéről és a részbeni újjépítést megengedő adómentességről**. Ezidő szerint 10 év ugyan az új ház adómentessége, a pénzügyigazgatóságok azonban csak 5 évet szoktak akceptálni, az is nagy ügyvel-bajjal, sok utánjárással. A külföldön az építkezési kedvet azzal mozdítják elő, hogy az új építkezések **30 évi állami és közpénzügyi adómentességet** élveznek. Ez buzdítja a **tőkepénzeseket** az építkezések eszközzésére. Minthogy az építkezések nagy számmal nyújtanak különböző iparágaknak munkaalkalmat, elsősorban érdek az, hogy a **hosszabbban tartó adómentességet** törvénybe iktassák.

4. **Törvényhozásilag** volna szabályozandó, hogy a **részvénytársaságok alakításához nincs szükség működési engedélyre**. A törvényszék hatáskörébe volna utalandó az, hogy amint egy egyéni céget jegyeznek, **mihelyt azok beigazolják**, hogy az alaptőke **szabályszerint** jegyezve és az

alaptőke 80%-a befizetve lett, a törvényszék feladata volna a cégjegyzés alkalmából ellenőrizni azt, hogy a részvényesek, az igazgatóság, a felügyelőbizottság **többség** eromán állampolgár-e. A mai engedélyezési rendszer nehézkes, sok utánjárásba, sok időbe kerül.

Az állam érdeke, hogy egy részvénytársaság alaptőkéjét felemelje. Mi szükség van ehhez **külön engedélyre**? Hiszen kétségtelen, hogy **nagyobb** alaptőkével sikeresebben tud boldogulni. **Több alkalmazottat, munkást** tud foglalkoztatni, a gyártmányainak mennyiségét **emelni tudja**. Pénzügyintézet a nagyobb alaptőkével, nagyobb mértékben tud kihelyezéseket eszközölni. Szóval elő kellene segíteni azt, hogy a hosszú időbe kerülő kérelmezés, a **Comisia Speciala** előtt megszűnő lehet legyen. Helyes dolog volna, a régi bevált rendszert visszaállítani, amikor ilyen működési engedélyre **szükség nem volt**.

5. Végül törvény volna hozandó arról, hogy az **állam költségtetésébe** egy tekintélyes összeget vessz fel oly célból, hogy ebből egy **külön pénzügyintézet** létesüljön állami ellenőrzés mellett, melynek egyedüli célja, hogy a háztulajdonosok részére **hosszu lejáratu olcsó kamatozású kölcsönt nyújtson**. A házhely-tulajdonosok **csere** nem tudják, **mit kezdenek a nekik kiosztott telkekkel**, nem tudnak rá kölcsönt szerezni, nem tudnak rá építkezni és így a jó szándék meddő marad. Csak úgy lehetne rajtuk segíteni, ha az állam által e célra létesítendő bank legalább is az építkezési összeg **felét** rendelkezésükre bocsátaná. Ezen kölcsön fedezete **gyárlant szolgálja** maga a telek, a felépítendő ház, az illető tisztviselő fizetése. Az olcsó kamat lehetővé tenné az adós részé

ről a tőke-tartozás törlesztését is, ennek létesítése esetén hatályon kívül volna helyezendő a **rekvirálás rendszere**, felszabadíthatók volna a lakások, mert hiszen minden városban több ezer tisztviselő-lakás volna felépíthető és így rekvirálásra többé szükség nem volna.

A törvény előkészítési módját illetőleg pedig ajánlatos volna az, hogy a kormány **minden törvényjavaslatoknak** előkészítésével a **megfelelő szakkörök**et bizná meg, melyek azután legértekeesebb munkatársaik bevonásával készítenék el a megfelelő tervezeteket, mely azután törvényhozási megszavazása előtt, mint javaslat, megvitatás végett a nyilvánosság elé kerülhetne. Van ugyan **törvény-előkészítő bizottság** minthogy azonban ebben **talnyomó részben** regáli jogászok szerepelnek, akik a kapcsolt részek viszonyait kimerítően és alaposan nem ismerik, szükség volna, hogy mielőtt a bizottság készítené ilyen javaslatot, az erdélyi szakkörök készítenék azt elő és az általuk előkészített javaslat menne a törvény előkészítő bizottság retortáján keresztül, hogy így az **erdélyi jogászság** a kapcsolt részek igényeit, szükségleteit ismerve, megfelelően kivethetné részét a munkából.

Igy például a kényszerigeztségi eljárásról szóló új törvényt előkészíték az Erdélyi Kereskedelmi és Iparkamarák és az Erdélyi Ügyvédi Kamarák és általában a fent említett többi törvényjavaslat előkészítésére is ezek volna a leg-hivatottabbak és a legalkalmasabbak. Mindenesetre gyors, alapos és tevékeny munkára volna szükség, hogy megfelelő modern törvények alkalmazásával elő legyen segítve az ország gazdasági jóléte és fejlődése.

Egymillió lejjel károsította meg az államot egy bukaresti hamisító banda

Letartóztatták a hamisító társaság főtettesét

(Bucuresti-Bukarest, január 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány hét óta sűrűn számolnak be a bukaresti lapok arról, hogy egy jól megszervezett hamisító banda működik a fővárosban, amely hamis kiutalásokat gyárt és a különböző államhivatalok pénztáránál váltja be azokat. A pénzhamisítók rendkívüli ügyességgel egyes minisztériumok kiutalási igazolványait hamisították, hamis pecsétekkel és hamis aláírásokkal látva el azokat. A hamis igazolványokat először a pénzügyminisztérium pénztáránál fedezték fel, de csak azután, amikor már a hamis kiutalás alapján egy többszáz ezer lejes összeget fizettek ki a hamisító banda egyik tagjának. Az illovi ügyészség azonnal a legmesszebbmenő nyomozást indította meg a tettesek kiderítésére. Sikerült megállapítani, hogy a hamisító banda a földmivelésügyi minisztérium pecsétjeiről készített másolatot. Kilenc kiutalást hamisítottak mint egy egymillió lej értékben.

A vizsgálat során ennek a hamisításnak érdekes részletei derültek ki. A hamis bélyegzőket ugyanis ugyanaz a bélyegzőgyár készítette, amely a földmivelésügyi minisztériumnak is szállítja a bélyegzőket. A bélyegzőgyár műhelyében megjelent egy napon egy fiatal ember, aki a földmivelésügyi minisztérium tisztviselőjének adta ki magát, felmutatva **Davidescu** minisztériumi kabinetfőnök hamisított megbízó levelét, megrendelt a minisztérium számára két pecsétet. Ilyenformán a hamisító banda pecsétjeit a néhány százezer lejjel megkárosított földmivelésügyi minisztérium fizette ki.

A nyomozás már-már sikertelennek látszott, amikor az illovi ügyészség vizsgálóbírója, **N. Papadopol** kihallgatta **Mircea Jonescu**, többszörösen büntetett előéletű bukaresti lakost, aki néhány alkalommal keveredett már hivatatos alkalmazott gyanújába. **Mircea Jonescu** állhatatosan tagadta, hogy valami része is lett volna a minisztériumi utalványok hamisításában, de látva, hogy a rendőrség detektívjei minden lépésére vigyáznak, észrevétlenül elköltözött lakásából

Miután lakhelyét nem tudták kideríteni a rendőrség feleségét kezdte figyelteni, aki azonban rendkívül ébren mindig ki tudta játszani a detektíveket. Mikor aztán a rendőrség felesérelt a Jonescuné megfigyelésére kirendelt detektíveket, az asszony abban a hitben, hogy már nem követik, felkereste férjét külvárosi lakásában. Jonescu egyetemi hallgatóként szerepelt egy butorozott

szobában, ahol feleségének jelenlétében letartóztatták.

Az ügyészségen ekkor Jonescu bevallotta, hogy ő követte el a hamisításokat, azonban nem volt hajlandó cinkostársairól felvilágosításokat adni. Az ügyészség tovább folytatja a nyomozást a bűntársak kiderítésére, Jonescut pedig előzetes letartóztatásba helyezték.

Arany-, ezüstbevéltás!
Legolcsóbb beszerzési forrás órákban, órákban, valódi ezüst tárgyakban, u. m. gyertyatartók, menörák és hasonló dísz tárgyakban.
Grünfeld ékszerésznél
Cluj, Cal. Reg. Ferd. (v. Wes. M.-u.) 21.
Nagy raktár alpacca és kina ezüst tárgyakban.

Prof. Dr. Péter
Tüdő-tea
Számítalan esetben a legkiválóbb eredménnyel kipróbálva és hatásáról a legnagyobb elismeréssel nyilatkozva: „Ezt súlyom 6 kilogrammal gyarapodott és a teáját minden más készítmény fölé helyezem”. (Aláírás.)
„Megelőző désszel közlöm, hogy feleségem a gyógyulás útján van”. (Aláírás.)
„7 kilogramot hiztam és köhögésem teljesen megszűnt”. (Aláírás.)
A Prof. Dr. Péter-féle Tüdő-tea kitűnő, nyálkaoldó és egyúttal hatásos köptető, miáltal a tüdőt szabaddá teszi és a légzést megkönnyíti.
Hosszabb használatnál a szervezetet kavasavval telíti, aminek következtében a tüdőbegek behegedéset idézi elő.
Csakly eredeti csomagolásban és Dr. Péter aláírásával ellátott dobozok a valódiak. Egy doboz ára 94 lei.
A Prof. Dr. Péter-féle Tüdő-tea minden gyógyszerárban és drogueriában kapható. Ha beszerzése nehézségekbe ütközne, úgy forduljon lerakatainkhoz:
„Csillag” gyógyszerár, Brassó, Hosszu-utca 5. szám.

PHILIPS

Még egyszerűbb!

PHILIPS 1017. sz. állandó töltő jelenleg vezetékkel felszerelve kerül eladásra, úgy, hogy csak a világítási vezetékekhez és a készülékkel kell összekapcsolnia és biztos lehet benne, hogy akkumulátorja állandóan töltve van.

A **PHILIPS 1017. számú állandó töltő** akkor kezd a töltést, ha a vevőkészülék ki van kapcsolva. A vevőkészülék kiiktatása és a töltő bekapcsolása egy mozdulattal történik.

Ezen készülékkel könnyebben és olcsóbban tölti akkumulátorjait anélkül, hogy egyáltalán törődnie kellene vele.

ANÓDPÓTLÓHOZ
VEVŐKÉSZÜLÉKHEZ
AKKUMULÁTORHOZ

Nagy energiával folyik és 1933-ra elkészül a Rajna—Majna—Duna csatorna építése

A csatorna Európa legfontosabb közlekedési utja lesz

A háboru utáni nagy munkálatok közül, amelyeket a németek megkezdtek, elsősorban említésre méltó az az óriási csatorna, amely hivatva van a Rajnát a Majnáig keresztül a Dunával összekötni, úgy, hogy ennek a tervnek a megvalósulása által megnyíljon a leg-hosszabb vízi vonal Középeurópán keresztül és egyúttal a legrövidebb út-irány, amely az Északi tengert összeköti a Fekete-tengerrel. Ennek a csatornának építéséről igen keveset írtak és arról a nagyközönségnek jóformán nincs tudomása, bár a munka gyorsan halad a befejezés felé. Az előirányzat szerint a csatorna 1932—33. évre készül el. A csatorna kidolgozásával megvalósul egy ezeréves álom, amellyel már Nagy Károly és Napoleon is sokat foglalkozott: olcsó és célszerű vízi összeköttetés kelet és nyugat között. Szükségtelen lesz ezentúl a távol fekvő tengerek megkerülésével a forgalmat lebonyolítani. Annak ellenére, hogy a munkálatok nem hasonlíthatók össze azokkal a nehézségekkel, amelyek a Szezi, vagy a Panama-csatorna ásatása közben mutatkoztak, mégis a Bajországon keresztül vezető víziút a modern technika egyik legremekesebb munkája lesz, mert a vizet nemcsak levezeti, hanem a hatalmas víztömegek energiáját hidrocentrális hajtására használja fel és egész Bajországot ellátja villanyenergiával.

Rotterdamból Sulináig

Az új víziút úgy hat, mint lövészárk egy nagy kereskedelmi háborúban, amelyet az európai nemzetek vívna a kapával, ásóval, csákánnyal és a modern technika minden eszközével a szuronyok, kardok és a többi vérengző fegyverek helyett. Vizsgáljuk meg, mit jelent ez a csatorna a Rotterdam—Sulina víziút elkészülése után. A Rajna—

Majna—Duna folyók a legfontosabb politikai és közgazdasági területeket szelik át. Évszázadokon keresztül ez az út volt a hadseregek és a népek vándorlásának az útja. Ezen kívül itt kereszteződik a gyáripár és kereskedelem útja, amelyet a legnagyobb vasutvonalak és a legújabb idő óta már a repülőgépek is követnek. A Rajna hatalmas fémművek és kémiai gyárak közelében hőmpolyóg tova és leszállítja a gyárak elkészített áruit, majd beömlik az Északi tengerbe, ahol a világ legnagyobb kikötői sorakoznak, mint Rotterdam, Hamburg, Antvers, London, Bremen. A Majna 500 kilométer hosszúságban nyitja meg Középnémetország útjait és 2850 kilométer hosszú Duna, amely a Volga után a legnagyobb és legfontosabb folyó Európában.

„Drang nach Osten“

A legnagyobb hasznot természetesen Németország húzza, mert saját tőkét fektette be, az amerikai pénzintézetek segítségével. A csatorna a Rajna mellett összeköti az ország déli területeivel, Bajországgal, Ausztriával és Középeurópával, amely gazdaságilag teljesen a rajnamelléki bázisban összpontosul. Németország tehát kereskedelmi szellemben folytatja régi tervét, a „Drang nach Osten“-t, amely a háboru előtt a katonai szakemberek főcélja volt. Az új csatorna elsősorban a tengeri hajózást érinti érzékenyen. Azok az államok, amelyek nem rendelkeznek tengeri kikötővel, mint Magyarország, Ausztria, Csehszlovákia, ezentúl nem lesznek kénytelenek különféle káros szerződéseket kötni, hogy utat kapjanak a tengerhez, mert országaikon keresztül 1500 tonnás uszályok közlekedhetnek és ez olcsóbb lesz bármely más utiránynál. Nyugatról kelet felé a kidolgozott áru, keletről nyugatra a nyers-

áru élénk forgalma bonyolódik majd le a csatornán. Magyarország belátta az utirány fontosságát és újáépítette a esepeli kikötőt, amely Középeurópa legnagyobb és legmodernebb kikötőivel versenyez.

Óriási nehézségek

A Rajna—Majna—Duna csatorna tehát nagyfontosságú nemzetközi víziút és valószínű, hogy Bamberg, amely jelenleg egy jelentéktelen majnai kikötő, a csatorna elkészülése után óriási forgalmu kikötővé fejlődik. A Majnán Aschaffenburgig, a Dunán Passauiig közlekedhetnek 1500 tonnás uszályok. Tehát a két kikötőt egy csatornával kell összekötni, hogy a mélyjárati uszályok veszély nélkül közlekedhessenek. A feladat nehéz és drága. Tudni kell, hogy Aschaffenburgtól Passauiig 700 kilométer távolság van. Egyrészt a Majna és a Duna, másrészt a Lajos bajor király-csatorna szabályozása szükséges, amelyet 1846-ban építettek és amelyen csak 130 tonnán aluli uszályok közlekedhetnek. A Majna szabályozása nem jár nehézségekkel, ellenben a Duna, amely bajorországi szakaszán zavaros, a folyami hajózást igen megnehezíti. Ezen a szakaszon ahol a nyári időszak beálltával 43 méter széles, 1,40 méter mély, szükség van 2,30 méter mélységre, hogy az 1500 tonnás uszályok közlekedhessenek.

A csatornaépítés három szakasza

A Rajna—Majna—Duna társaság, amely 1921 decemberében alakult meg, a munkálatok három részletben való megkezdését határozta el. Az első részlet a Majna csatornázása Aschaffenburgtól Würzburgig és a Duna szabályozása Passaautól felfelé. Második részlet a Majna szabályozása Würzburgtól Bambergig és végül a harmadik részlet, Nürnbergig a Dunáig építendő csatorna. Az összes szakaszokon energikusan és gyorsan dolgoznak. A munkálatok alatt sok bonyodalom történt az előre nem számított akadályok miatt. Az Aschaffenburg—Würzburg szakaszon a múlt év elején kezdték el a különféle védőgátak építését, amelyeknek 56 méter magasságot kell legyőzniük. A fővédgát Fierethnál már 1925-ben elkészült. Ugyanakkor előhadtak a munkálatok Passau felett, ahol eltávolították a sziklákat, amelyek megakadályozták a nagyobb folyami uszályok közlekedését a nyári hónapokban. Az összes védőgátaknál hatalmas villamos központ létesült, amely hivatva

van az egész környéket villamos árammal ellátni. A Bamberg—Nürnberg—Duna-csatorna, amely hosszabb a Ludwig-csatornánál, 1933 körül készül el és ezzel a víziút építése befejeződik.

Négyszázezer lóerő

A munka talán különféle előre nem látható terep, vagy pénzügyi nehézség miatt elhúzódik, de a németek erősen elhatározták a megkezdett munka befejezését, mert tudatában vannak annak, hogy mennyi hasznot hoznak majd ebből politikailag és közgazdaságilag. Harmine villamos központ fogja ezen a víziúton szolgáltatni a 400.000 HP villamos áramot. Elgondolható, milyen üdvös lesz a szénhiányban szenvedő Bajorország részére az olcsó villamos áram. A Rajna—Majna—Duna-csatorna a munkálatok befejezése után újabb nagyfontosságú gazdasági tényezővel gazdagítja nemcsak Németországot, de egész Középeurópát.

Rádió műsor

Idő középeurópai

VASÁRNAP, JANUÁR 6 Budapest. 11: Egyházi zene és szentbeszéd. 12: Matiné a Városi Színházból. 6.25: Másfélóra könnyű zene. 8.30 A m. kir. Operaház Sevillai borbély előadása (Rossini). — Bécs 11.20: Hangverseny. 12: Szimfonikus zenekari hangverseny. 5: Délutáni hangverseny. 7.40: Kamarazene. 8.45: Egy operett előadása. — Berlin 12.30: Délutáni hangverseny. 5.30: Szórakoztatózene. 11: Táncczene. — Breslau 12.30: Déli hangverseny. 4.55: Délutáni hangverseny. 9: Hangverseny. — Kattowitz. 1.15: Déli hangverseny. — Filharmonikus hangverseny. 7.20: Népszerű hangverseny. — Leipzig. 9.30: Orgonahangverseny. 1: Déli hangverseny. 6: Tarka zenés délután. 8.30: A vasutas zenekar hangversenye.

HÉTFŐ, JAN. 7 Budapest. 10.15. Cigányzene. 1: Déli hangverseny. 1.20: A Temesváry-trió hangversenye. 6.45: Dr. Szilágyi Imre magyar hegedűestje. 9: Katonazene. 11: Jazz-band. — Bécs. 12: Déli hangverseny. 5: Délutáni hangverseny. 9.05: Bokor Judit csellóhangversenye. — Berlin. 5.30: Hangverseny. 10: Szimfonikus hangverseny. 10.20: Táncczene.

Breslau. 5.30: Szórakoztató zene. 4.45: Kamarazene. — Kattowitz. 5: Gramofon zene. 6.55: Népszerű hangverseny. 9.30: Esti hangverseny. 11.00: Táncczene. — Róma. 2: Rádió-trió. 6.20: Filharmonikus hangverseny. 9.45: Zenekari hangverseny.

Hirdessen az Új Keletben

**HÓTEL
SPLENDID
BUCAREST**

CAL VICTORIEI 57
TELEPHONE: 1143

A legkényelmesebb igényeknek megfelelő modern komfort, lift, meleg, hidegvíz, fürdőszobák, kávéház, étterem.

Revizió alá véve a szobaárakat, a tarifát 15—20%-al csökkentettük le. — Telefon 311/43—359/18

Rádió-amatőrök!

A berlini nemzetközi **Rádió-Világ** kiállítás összes újdonságai kaphatók. Kérje saját érdekében a most megjelent terjedelmes árjegyzékünket.

A most megnyílt

RÁDIÓ-Szalónunkban

díjtalan bemutatás. Saját modernül felszerelt

Rádió-Szanatórium

ELECTRICA

Cluj, Piata Unirii No. 28.

Eladás nagyban és kicsinyben!

Eladás nagyban és kicsinyben!

DEVIZÁK

Zürich	—
New York	—
London	—
Páris	—
Milano	—
Prága	—
Budapest	—
Belgrád	—
Bukarest	—
Varsó	—
Bécs	—
Berlin	—

Közgazdaság

A részvénytársaságok igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjainak tantiém-adója

Irtá: Peptea Jacob, ny. pénzügyminiszteri tanácsos, az UGFR kolozsvári körzetének igazgatója

Nagy port vert fel a napi sajtóban a pénzügyminiszternek azon állítólagos kijelentése, hogy hajlandó a tantiémek utáni adó felmentéséhez hozzájárulni, ha a felemelésre vonatkozó törvényjavaslat parlamenti kezdeményezéséből fog kiindulni. Állítólag akadt is két képviselő, aki vállalkozott egy ilyen törvényjavaslat bevitelére, amely szerint a tantiémek adókulcsa 30 százalékra volna felemelendő.

A vállalkozó hajlamu képviselő urak, úgy látszik, nem igen ismerik az egyenesadótörvénynek a tantiémek megadóztatására vonatkozó rendelkezéseit, mert ha ismernek, nem nagyon keveselnék a tantiémekre eső adóterheket.

Az egyenesadótörvény 33-ik szakasza ugyanis, amely tőkekamatadó alá eső jövedelmeknek a vállalati adó alá eső jövedelmekből való levonása iránt intézkedik, hogy ezáltal elkerülhető legyen ugyanazon jövedelemnek kétszeres megadóztatása, — nem sorolja fel a tantiémeket is, jóllehet ugyancsak törvény 23-ik szakaszának 5-ik pontja szerint a tantiémek tőkekamatadó alá esnek. Ennek fogva a tantiémek címén élvezett jövedelem kétszeresen adózik: egyszer a törvény 30-ik szakasza szerinti vállalati adóval, másodszer pedig 23-ik szakasz szerinti tőkekamatadóval.

Peldával illusztrálva a kérdést, a tantiémek megadóztatása a valóságban a következőképpen fest, ha egy banküzlelet-

kel foglalkozó vállalatot veszünk tekintetbe.

- a) a vállalati adó kulcsa az állam javára 12 százalék
- a község javára 3 százalék
- a megye javára 2 százalék
- b) Az adópótlék komplementáris kulcsa — 15 százalékos rentabilis feltételezése esetén — 2.5 százalék
- c) A tőkekamatadó kulcsa 16.5 százalék
- d) A közsegélyezési és közművelődési pótdadók kulcsa 3 százalék
- e) A globális adó kulcsa egy 200.000 lej évi jövedelmet élvező adózó esetében 4.5 százalék

Összesen tehát 44.5 százalék.

A tantiémnek tehát nem 30 százalékos, hanem — egy normális esetet véve alapul — különféle címeken 44.5 százalékos adó alá esnek. Igaz, hogy a vállalati és komplementáris adót a vállalat terhére vetik ki, míg a tantiémet élvező adózó terhére csak a tőkekamatadó és globális adó esik, mégis az adóterhet ugyanaz a jövedelem viseli, amely ilyenformán 100 százalékról 55.5 százalékra apad. Ennek fogva azt hisszük, hogy ez a jövedelem eléggé meg van adóztatva, olyannyira, hogy egy további adóemlést feljesen feleslegessé tesz.

Mi után kell felment tőkekamatadót fizetni? Bukarestből jelenik: Tekintettel arra, hogy a tőkekamatadó felmentésére vonatkozó törvény intézkedései különböző téves értelmezésekre adtak alkalmat, a pénzügyminisztérium erre vonatkozólag a következő újabb magyarázó rendeletet adta ki. Az egyenes adó törvény 25-ik szakaszából származó állami jogok, amelyek a tőkekamatadók behajtására vonatkoznak, a hitelezők által fizetendő kamatok esedékességének pillanatában veszik kezdeményezést. Következésképpen tehát mindazoknál a kamatoknál és szelvényeknél, amelyek a tőkekamatadó felmentésének életbeléptetése előtt váltak esedékessé, a régi, tehát nem emelt tőke-

kamatadót kell fizetni, még akkor is, ha azok kifizetése az adóttóbblet kirovásának időpontja után történik.

Az arany és ezüst új beváltási ára. Az ipar és kereskedelemügyi minisztérium mellett működő nemesfémbizottság a következőképpen állapította meg az arany és ezüst új beváltási árát: arany 110,213 lej, ezüst 2843 lej kilogrammonként. Az új árak január 15-ig érvényesek.

Junius 30-ig fizeti ki a CFR az 1928-ról elmaradt tartozásokat. Tegnap számunkban közöltük a CFR számvetőségi igazgatóságának felhívását, amelyben tudomására hozza az érdekeltek-

nek, hogy az 1928. évi költségvetés terhére kiutalt követeléseket a CFR-ben az évben kifizeti. A bukaresti táviratba azonban sajtóhiba csuszott be, amennyiben a visszafizetés határidejéül 1929 január 30-ikét tüntette fel. Hivatalos közlés szerint a CFR rendlete június 30-ikában állapította meg a tartozások kifizetésének határidejét.

Megszűnt a nagyszebeni kereskedelmi felügyelőség. A kolozsvári kereskedelmi felügyelőség hivatalos közlése szerint a Nagyszebeni székhelyű működött kereskedelmi inspektorátus megszűnt. A nagyszebeni felügyelőség iratárát Kolozsvárra hozták és ezentúl a Nagyszebenhez tartozott összes vármegyék a kolozsvári kereskedelmi felügyelőség illetékessége alá tartoznak.

Újabb iparpártolási kedvezmények. A legfőbb iparügyi bizottság legutóbbi ülésében a következő erdélyi és bánáti vállalatok iparpártolási kedvezmények iránti kéréseit terjesztette elő kedvező véleményezéssel: A Nauer György által Temesváron létesítendő Ariadne harisnya és trikotázsárugyár, az Uniu nea Română Italiana S.A. pentru in dustria textilă által létesítendő pamut-szövőgyár, a Klaser István et Co. tulajdonát képező vámmalom Mukendorf-Granar közkükküllőmezei községben. Ezenkívül hozzájárult a bizottság ahhoz, hogy a dési Petróleumipar betéti társaság ipari kedvezményei az I. Frjedmann Dési Petróleumipar cégére szálljanak át.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a

kóser hus

árusítást ismét megkezdtem az újonnan átalakított fizethelyiségemben Str. Gh. Barițiu (volt Malom-ucca) 8. sz. alatt,

a majorsági piaccal szemben, ahol a tisztelt vevőközönség gyorsan és a legpontosabban lesz kiszolgálva.

Kérem további szives pártfogását tisztelettel;

Lebovits Béla

*Olcso gramafon és legjobb lemezek a "Safruth"-ban Cluj, P. M. Viteazul. Kérjen ingyen katalógust.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szöveg 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Intelligens nő óvadék-képes pénzügyi alkat keres. Cim: Ozy Altschul Arthurné C. Regele Ferdinand 89

Divatáru szakmában kereskedő egyed azonnali belépésre keres. Paszternák, Aiba Julia 1478

Gyakorlott gépirőnőt keresünk szombat megtartásával. Cim a kiadóban.

Egy különbejárható szoba butorai vagy anélkül azonnal kiadó. Györgyalvi-u 27

Intelligente Dame perfect in der deutschen Sprache, Maschinenschrift und Stenographie sucht entsprechendes Posten. Adresse: Witwe Iren Altschul, Cal. Regele Ferdinand 89.

Véd a megbűléstől és a járványos betegségekkel az Egger-féle Eggomint tabletták. Kellemes ízű készítmény, gyermekek is szívesen veszik. Kapható minden gyógyszerárban és drogdáriában

Világi szabadalom eladó, könnyen gyártható. Cim: Czaga Lajos Cluj, Reg-Te Ferd. 3. 1430

Csinosan berendezett butorított szoba olcsón kiadó. Cim: László Mihályné Brasau-ucca 27.

Tanoncokat öntő és lakatos szakmába keres. "Omega" Fémárugyár Tégla-u. 10.

Svábhogarakat

muszkákat biztonságosan kirtja Svabopporral. Hivatalos bizonyítvánnyal garantáltan mérgegmentes. Emberek, háziállatok teljesen ártalmatlan. Egy csomag elegendő teljes kiirtáshoz. Utánvét 55 leiert szállítjuk. — Vizonteladókna rabatt. **Mythos Vagyi-művek Rt., Braşov, Telefon 4-32.**

Hunwald

Cluj, Str. Vlahuța (volt Boiyai-u.) 3. Telefon 1-47 szám

füvegeztető és tükrögyár. Táblalüveg raktár és füvegeztető vállalat. Hibás tükrök újra fonszorozása

Az Erdélyi Keren Hajeszód nagynevű vendégének, Dr. Abeles Ottó, a Wiener Morgenzeitung v. főszerkesztőjének művei:

Die Genesung

Költemények. Ára kötve 60 lej.

Besuch in Erez Israel

A szerző legutóbbi palesztinai tanulmányútjának leírása. Ára kötve 62 lej.

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

Könyvelési és tizletti könyvek

különleges vonalzását készíti a

Cartea Românească

könyvgyár — Cluj pontosan, jól és olcsón

Hirdessen az Uj Keletben

TÖZSDE

A piac változatlan

DEVIZÁK	Kolozsvár	Valtapiac 1929 január 5 (Rador)							
		Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich	3215—3216	—	—	492	3215	11045	13600	65011	192750
Newyork	166—167	51930	51920	2558	16605	57335	3375	—	—
London	806—807	2519	2519	12410	807	278175	344762	1637576	48531
Páris	653—654	2030	202975	—	652	2243	2776	13189	39150
Milano	874—875	2719	2718	13890	872	3002	372050	17677	52387
Prága	492—493	1538	153750	—	495	1690	210625	—	26
Budapest	2902—2905	9059	905550	—	2910	—	12392	58863	—
Belgrád	—	91262	91275	—	291	1008	1249	5933	176
Bukarest	—	31250	31250	1530	—	345	42650	2030	60
Varsó	—	581780	5817	—	1870	6427	7969	3784750	—
Bécs	2340—2342	7310	7308	—	2347	8077	—	47487	—
Berlin	3965—3968	1235750	12360	—	3976	13646	16936	80450	—

Száz lej árfolyama: (utó) Zürich 31250, Páris 1537, Budapest 34450, Bécs 42725, Prága 2032

SZABO IMRE UTIJEGYZETE

AZ IDEGENVEZETŐ

Bejutottunk a mulató-fertályba, ahol hosszú sorban állanak egymásután a mulató boltocskák. A hely maga Amsterdami régi városrészeinek sikátoraira emlékeztet, de itt a házak fából vannak és néhol annyira egymásfelé halolnak, hogy egy csillagos sávot nem lehet látni az egből.

A boltban két hölgy ül, nem többen. Ha többen ülneek, akkor a vendég számára aligha lenne hely. Miniatűr asztalok és öreg fotelok. Ruganybordák felé kimosott rongyokat terített a gondos háziasszony.

— Miért nem csináltatja meg a rossz federeket? — kérdi a petyhüdt nőtől az idegenvezető.

— Miért csináltassam? — kérdezi ukrán jiddis nyelven a megszólított. Csak nem gondolja, hogy órákig fog itt nekem vajaki jerelepedni? Mindenki addig ül, amíg bírja! Akarnak abszontet?

— Adja ide a poharakat!

Az asszony odatette az üres poharakat a kicsiny asztalra, az idegenvezető pedig belső zsebéből lapos alkoholos üveget szedett elő és alaposan kiöblítette a két poharat.

— Ebből maga is nyugodtan szívhát! — szölt felém.

Igy már a kövér asszony is kedves lett és a plafon felé kiáltott valami értetelen szót. Felülről dörmögő válasz jött és nemsokára megnyit a szoba hátsó részén egy függöny, mögötte egy cifraruhás leányzó bujt ki, karján ócska gramofonnal. A függöny foghíjas létrát takart, amely az alsó lokált összekötötte a felső etablissementtel.

A leány parancsot kapott, hogy igazítsa meg fejünk fölött a lámpát, amely olyan savanyun pislákol, mintha ocsé égett volna benne. Fölcsavarta a kancsókat és most látni lehetett a kifestett arca és hogy az egyik szeme hiányzik.

— Bolgár cigányleány — jegyezte meg az idegenvezető.

— Nem bolgár, albán — korrigálta ki az asszony. Nagyon jóra való fehérség, az albán mairózik csak cigányleánnyal szolgáltatók ki magukat.

A cigányleány fölhozta a gramofont, rátette a lemezt és kellemetlen sercegés után kedves szláv, örmény dalok kerütek ki a korong alól.

Fejembe szállott az abszont és amikor mámoros vagyok, moralizálni szeretek.

— Mondja asszonyom, hogyan züllhetett maga ilyen mélyre? Zsidó asszony, Sára, Rebekka, Rachel és Lea sarja hogy nem szégyenli magát ebben a mesterségben!

A nő szoknyája zsebéből dohány szedett elő; cigarettát sodort, amikor a megnevésülésnél tartott, ideadta, hogy készítem el magannak. Mondotta, nem beszél velem komolyan, amíg cigarettával nem ülünk szemben egymással.

— Maga a jó polgári moráljával persze megütközik az én mostani helyzetemen. De mondja csak, amikor én a beteg férjemmel idemenekültem, amikor három gyermekem egymásután halt meg a legkülönbözőbb betegségekben, hol volt akkor a maga fajtája? Miért nem jöttek akkor a jól öltözött urak hozzám megkérdezni, hogyan szegényedhetem le ennyire? Akkor senki

észre nem vett. Most? Most idegenből jönnek és meglátogatnak. Hozzák a pénzüket, udvariasak és erkölcsösek. Hozott volna akkor egy falat ételt, biztosított, most nem talált volna itt! Éhes ember nem a Paradicsom ligetei felé sandít, mondja egy török közmondás. Mélyet szíppantott, majd ivott. Dülledt szemei, rekedt hangja a született alkoholistáé.

— Én pedig azt mondom, nem a falat hiánya fáj magának, hanem, mert nem ihatott. Nekem ne mondjon olyanokat, hogy zsidók között éhen lehet pusztulni egy ilyen városban, ahol két draachmáért egy napra elegendő fűgét kap az ember.

Nem tudtam végimoralizálni az esetet, mert bejött egy furcsa ember, sárga keretes szemüveggel, a fejét bánatosan előrenyújtotta, vörös bajusza volt és sok himlőhely az arcában. Cérnhangon szólalt meg:

— Pardon! Pardon! Pardon!

Fogta az üvegemet és egyetlen hajtásra lenyelte az abszontet. Ezt a furcsa kedélyességet nem akartam szó nélkül hagyni és odafordultam az idegenvezetőhöz.

Leintett.

— Hagyja! Ez meg fogja szolgálni. Engedje inni szegényt!

Aztán odatolta leje saját maradékait.

Most probléma lett az ülőhely, mire az asszony fölkiáltotta a lélszemű leányt és a másikat is, egy sovány, szomorú lapvirágot, aki úgy állt ott, mint ha fogorvos hívna. A létra recsen és a lámpa lezuhanni készült a plafonról. Amikor a veszedelmek elmúltak, a pardonos ember kivette belső zsebéből a művészetét, ami állott néhány kartonlappal, tentábol és arany meg ezüstporból.

Ideges gyosasággal kanyarította le a vonalakat a fején arannyal és ezüsttel hintette be, mindenkihez inkább hasonlított a kép, mint ahhoz, akiről rajzolódt.

— Fizet neki — sugta az idegenvezető a fülemben — ad neki husz draachmát, többet semmiesetre.

— Miért adjak? Nem szeretem az ilyesmit! Kontár, aki elveszi a tehetséges emberek kenyerét.

— Ó az — sugta tovább — akivel együtt megszöktem a törököktől és vérszerződést kötöttem vele, hogy bárhol törjön ki háború a törökök ellen, együtt megyünk a baretérre.

— Két bolond! — mondottan: és átadtam a görög bankót és távozni készültem.

— Nem lehet! Még meg kell szolgálnom a pénzt. Hozzanak rahatót, feketét!

Az erős szeszől bémult akaratával ültem és minden kívánságnak engedelmeskedtem. Az édességre egymásután három erős feketekávé hörpintettem, csak hogy ez sem józanított ki, az idegenvezető kezébe kapaszkodva mentem tovább a sikátor furcsaságai között. Gramofon, kintorna, félelmetes füttyszavak, exaltáltan mulató hajósok, akik a viharok átélt veszedelmét tombolják itt ki, cifrázkodó, céda nők, kíváncsiskodó idegenek, tolvajok, akik

élesen, gonosz gyanakvással mustárlják végig az embert, koldusok, kurjongató árusok.

— Nem érzem jól magam. — panaszkodtam — vigyen valahová. Vigyen egy közeli patikába.

A közeli sarkon befordultunk egy egészen sötét utcába. Valahol a messzeségben kerek lámpa világított. A korongban vörös kereszt.

Ambulancia és patika volt egyben. Két embert kezettek a doktorok, két tagbaszakadt embert, Góliátok, vagy helyesebben Kiklopok voltak, akik egymásba eresztették bicskáikat. Ülünk le, és egy nádból fonott padra mutatott a doktor, aki az egyik óriás sebet tisztogatta. Amikor kész volt, odajött, kivette az óráját.

— Alig tíz óra és ez a nyolcadik esteünk. Erős éjszakára lehetünk elkészülve. Mit kívánnak?

— Józanítót ennek az urnak. Nem bírja! — mondotta az idegenvezető.

— Önnek nem kell?

— Én bírom. Talpra állítom ezt az embert, haza transzporálom és jövőre vissza. Éjjelig van két kuncaftom. Azokat ki kell szolgálni. Egy amerikai alkoholszempészt és egy dán szörmeárust.

Étert szagoltattak velem, gyomorerosító csöppeket nyaltattak és talpra állottam.

— Mivel tartozom?

— Amennyi jól esik a mentőegyesület javára.

A mentőegyesület ugyanis nagyon üdvös gyakorlati szempontból ezeken a helyen exozitúrákat állított föl. Megtörténhetik, hogy a leggyorsabb segílyre van szükség és akkor itt vannak hívás nélkül, a bicskázóknak nem kell föltétlenül elvérezniök.

Istenem, van még humanizmus a világban.

Amikor átnyújtom a pénzt, a nagy árat ember, zsákhordó lehetett, vagy kövező munkás, vagy eröművész, közeli amellyel legutoljára bicskával dolgozott, odanyújtotta felém. A doktor elhárította.

— Itt nem szabad! Nem alkoholisták kolduló helye ez!

Ekkor az eröművész kezét, amivel legutoljára bicskával dolgozott, összetette és úgy könyörgött a doktornak, aki elnézett. Most megkapta tőlem a nickeldarabot, lehajolt hozzám, hogy kezeit csókolja.

Az idegenvezető még kivetett a forgalmas utra, villamosra ültetett és boldog, jó életet kívánt. De a villamos nem mehetett tovább, mert egy teherautó defekt miatt a síneken vesztegelt és emberem udvariasságból nem akart magamra hagyni.

Gyalogosan kivetett a város belseje felé, ahol a pihenés esőndje terpeszkedett. Itt újból bucsut vett tőlem számos jókívánsággal, úgy váltunk el, mint akik egy emberöltőn át a szeretet kötelekeivel voltak egymáshoz fűzve és akik az életben soha nem fogják látni egymást.

Fölmelegítette a szívemet a sok kézszorongatás és arra gondoltam, hogy bemegyek valamelyik bodegába és egy limonádéval lehűtöm magam.

De az idegenvezető megint mellettem termelt.

— Most jut eszembe, hogy csak fél felé viszem ki a kliensemot. Van még egy jó félórám.

Azt akartam mondani neki, fogadja el a meghívásomat és jöjjön egy bucsú limonádéra.

De megelőzött.

— Uram, elmondom festő barátomnak az esetét is, hogy legyen még egy novellája.

Már ez a bevezetés lett. Félóra-hosszat mesélte a barátja esetét, miközben egyre lehűltem. Az ágyban már gyöngye hideglelésom volt.

(Folvt. köv.)

Málnási SICULIA gyógyvíz

az összes hasonló gyógyvizek közt a leghatásosabb.

A köhögést, rekedtséget, torok-, gégehurut tüneteit enyhíti. A gyomorésszt és nyomást gyökeresen megszünteti. Epebántalmakát kiváló. — **Kapható mindenütt**

Központi elárusítás: Oradea, Strada Saguna No 17.

SZÖPMEÁRPUK
1211, Str. N. M. Morandiu nr. 15

DÉRI

Nemes SZÖPMEÁRPUK
a kéletem kivitelben

telefon 12-12